

...da, 1929 február 20.
 ott — talán ez a gaz-
 világ leggazdagabb em-
 én — felelte a fűtő,
 ytrezökentette a víz-
 án. — Talán az övé
 a város, az állam, a
 tolsó sorban az egyes-
 rakodnak érte, mi-
 ztalkám egy év előtt
 anak minden egyéb
 Mr. Sin. — És mit
 ebből?
 már felült a falu
 gettek el előttük, a
 val végigtörölte az
 Az már aztán mind
 z belőle — a részvé-
 odavannak, anióta
 sztalkám.
 réfálsz talán... hi-
 álmodtam —
 modtad, csóvalta fe-
 az ormóltan tartály
 a felfujt testével e
 tott Mr. Sinre, mint
 szólt a vízfordó és
 na — (megnézheted;
 ak moziban a tüzet.
 rre nekirugaszkodot
 ugy, hogy szakálta
 csapkodott és lobo-
 ó, míg végre lélek-
 leszkabódéhoz ért,
 ines plakátok lóg-
 köv.
 RE
 RÁN
 évében
 yzetben.
 Dobrud-
 korország,
 vosztálya
 T-ben

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77
 Éjjeli telefon (nyomda) 2-02
KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
 Str. Baron L. Pop 10
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Évesre 1150 Lei
 Háromre 600
 Negyedévre 320
 Folyóóra 110
 X évfolyam * 42. szám
 1929 Február Csütörtök 21
 * 1689 év I. Adár 11 *

Ára 5 lej

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

Meg kell szüntetni a vizumkényszer

Csak hogy már erről is beszélhetünk végre a vizumok s tartózkodási engedélyek ügyéről, tudnunk, amely a világ-háború egyik legszomorúbb maradványa s az azóta tomboló bizalmatlansági szellem pregnáns kifejezése. Ugyanakkor, amikor különböző anketeken, különböző tudományos folyóiratokban az európai Egyesült Államok eszméjét propagálják, amikor kivénhedt politikusok emikus száján is a beke szükségességének szövege hangzik, — ahhoz, hogy egyik országhatárból a másikba átlephess, utlevél, sőt ami még ennél is rosszabb, vizumi szükséges.

A röghöz-kötöttségnek, a szolgaiság-ask, az állami zsarolásnak ez a közep-kori eszköze sőteten kiserit itt közöttünk megdrágtítja, megnehezíti életünket s néha a konyörtelenségnek olyan példát statuálja, mintha a régi cari Oroszországban, vagy a középkori pápai államokban élnek. Valakinak, hogy esetleg haldokló szüleihez egy másik országba utazhasson, rendszerint előbb keresztul kell esnie az utlevél, majd a vizumszerzés összes torturáin, közelebbi ismeretségbe kell kerülnie a rendőrséggel, az ügyességgel és a különböző konzulatusokkal.

Mindezek mellett természetes, hogy mindenki bizonyos megkönnyebbülést érez, amikor olvassa, hogy a kormány tárgyalásokat kezdett hat ország külügyminisztériumával a vizumok költséges megszüntetésére. Ezt a tárgyalást, amennyiben sikerre vezet, jelentősebbnek tartjuk, nagyon sok, csupán a nemzet presztizs megvédésére irányuló tárgyalásnál: az emberi méltóság s az emberi jogok szempontjából pedig egyszerűen és röviden: a legfontosabbnak.

Igaz, a vizum megszüntetése, még pedig csak bizonyos országoknál való megoldása a problémának, az sem megoldás, hogy az idegenek számára szóló tartózkodási engedélyeket hat hétről három hónapra emelik fel, mert ez csak megkönnyítést, de nem megszüntetést jelent, hanem a középkori állapotnak, mely a szabad mozgást királyi kegyektől és különböző egyéni érdemeiktől tette függővé. Tudjuk, hogy Románia nem csinálhat nyarat ebben a tekintetben, mert hiszen a legtöbb országban nem jobbak és nem kedvezőbbek az állapotok. Azaz a francia orientációjú Románia e tekintetben is alkalmazkodhatna Franciaországhoz, ahol az idegen olyan biztonságosan és otthonosan mozoghat, mint ha saját hazájában volna.

A vizum- és tartózkodási engedély megszüntetése, illetőleg revíziója a háborús pszichózisnak nem likvidálása, csupán jóindulatu kezelése akar lenni. Ezért is halasak vagyunk a kormány-nak, azonban nem szalaszthatjuk el az alkalmat annak hangoztatására, hogy Románia demokratikus kormányának minden eszközt meg kell ragadnia arra, hogy illetékes fórumok előtt az utlevél-kényszer megszüntetését propagálja. Sem belső, sem külső konzolidáció nem képzelhető el utlevélkényszer mellett, mely tulajdonképpen semmi egyéb, mint az orosz ochrana szellemének egy világ-

ochrana szellemévé való kitágítása, állami spicli-rendszer, amely az egyén legtermészetesebb jaraiba avatkozik bele, megkötöti kezét, lábát és gazdasági elhelyeződését a világ különböző tájain lehetetlenné teszi.

Az utlevélkényszer csak szűk agy-velejű, sovínista politikusok fejében szü- lethetett meg, a feudális és rendőrállamok esőkevénye, amelynek eltörlése a

legelőlévőbb kötelessége volna azoknak, a kik állítólagos demokratikus voltukkal szeretnek kérkedni. Utlevélkényszer és szabad kereskedelem, vizum és nemzetek közötti megértés — olyan antago- nizmuskok, amelyek semmi esetre sem vezethetnek kiegyenlítődsre és harmo- niára. A félmegoldások ezen a téren csak a jelenlegi állapotok konzerválá- sát jelentik, enyhítését az elviselhetet-

lenek. Demokratikus kormányunk, a mely sok tanujelét adta annak, hogy van érzéke az emberi szabadságjogok iránt, feltétlenül tovább kell, mégpedig a végső konkluzióig tovább kell, hogy tamenjen ezen az uton és a vizumkény- szer részleges megszüntetése után meg kell tegye a lépéseket a vizumkényszer általános megszüntetésére és ezen tul az utlevélkényszer likvidálásához is.

A román-magyar optánsper tárgyalásainak folytatását március 15-ikére halasztották

San-Remo, február 20. A román-magyar optánsper ügyében San-Remóban összeült román-magyar delegáció ma két kommuniké lett közé, amelyben egy magyar, mint román részről hangsúlyozzák, hogy a tárgyalások a legjobb at- moszférában folytatódtak és minden re- meny megvan arra, hogy a következő tárgyalásokon a két fél között megegye- zes fog létrejönni.

fogják folytatni. Egyidejűleg ugy a ro- máni, mint a magyar kormány megbí- zottai átiratban kérték a Népszövetség titkárságát, hogy a népszövetségi tanács márciusi ülészakának programjáról vegyék le az optánsper ügyét és csak a júniusi ülészakon terjesszék azt a tanács elé, mert minden remény megvan arra, hogy a megegyezés addig az időpontig létrejön.

kimondottan hangsulyozza, hogy a tár- gyaló felek a kölcsönös barátság és meg- értés szellemében igyekeznek megoldani a problémát. Szerényi József, a magyar delegáció vezetője, ma San-Remóban vo- natra ült, hogy Budapestre utazzék. El- utazása időpontjában a pályaudvaron megjelentek a sanremói román konzulá- tus vezetőjének élén a delegáció összes tagjai, akik szívesen bucsuztak el a magyar delegátustól.

Kritikus helyzetbe jutottak a jóváté- teli szakértői bizottság tárgyalásai?

Váratlan nehézségek merültek fel a bizottságok munkájában

Páris, február 20. A jóvátételi szakértői konferencia ma megalakította albizott- ságait. A nagyobb albizottságban a francia, belga és olasz delegátusok ta- nácskoznak s ezek a holnapi nap folya- mán terjesztik elő a munkaprogramra vonatkozó javaslatukat. A másik albi- zottság tagjai az angol és német fődele- gátusok már a mai nap folyamán hosz- szabb megbeszélést folytattak és a bi- zottság plenáris ülésén már jelentést is tettek. Hir szerint az angol és a német álláspont között a munkaprogram te- kintetében nincsenek differenciák.

London, febr. 20. A „Financial News” és a „Morning Post” információi szerint a jóvátételi szakértői bizottság munkája elé váratlan akadályok gördültek s emiatt a tárgyalások kritikus helyzetbe jutottak. A két angol sajtóorgánum nem tartja kizártnak, hogy huszonögy órán belül nyilvánosságra hozzák a megbeszé- lések sikertelenségét és a bizottsági munka meghiusulását.

az eddigi jelentésekkel ellentétben át- hidalhatatlan elvi differenciák merültek fel, amelyek szintén hozzájárulnak a szakértői konferencia esetleg bekövetkező csődjéhez.

Párisban, sem látják már az optimis- ták olyan rózsásnak a megegyezés kér- dését mint közvetlenül a bizottság ös- szeülése előtti napokban. Stamp és Schacht delegátusok albizottságát újabb öt taggal bővítették ami a francia fővá- ros pénzügyi körei előtt további biztos jele a nehézségeknek.

Madgearu miniszter öt év alatt részleten- ként tervezi az új vámtarifát életbeléptetni

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítojától.) Egyik legutóbbi számban elsőnek jelentette az Uj Kelet, hogy az ipar és kereskedelemügyi mi- nisztérium illetékes bizottsága befe- jezte az ipari anket során összegyűjtött adatok feldolgozását és Madgearu mi- niszter talán még ezen a héten kinevezi azt a bizottságot, amely az egyes gaz- dasági érdekeltségekkel megkezdje a nyilvános vámtárgyalásokat. A minis- térium fűtiszviselői, akik ezeken a vámtárgyalásokon részt fognak venni, értesülésünk szerint már meg is kezd- ték a tárgyalások lefolytatására vo- natkozó instrukciókat.

szerre megállapítani, hanem öt éven át fokozatosan léptetik majd életbe az új importvákokat, amelyeket olyan mér- tékben fognak leszállítani, amelyet a fogyasztás és a termelés magasabb ér- dekei megengednek.

Az új vámtarifa tervezete még csak nagy vonásokban van kész, de az ipari érdekeltségek nem nagy lelkesedéssel fogadták Madgearu miniszter inten- cióit. A gyáripár körében lehetetlen- nek tartják, hogy egy vámtarifát öt évi részletekben léptessenek életbe, ami

egyébként a kereskedelem érdekeiék sem felel meg mindenen. A gyáripá- rosok főképen azzal érvelnek Madgea- ru terve ellen, hogy a degresszív vámtarifa a kereskedelmi szerződések meg- kötésénél teljesen ki fogja szolgáltatni Romániát a külföldi államok gazdasági aspirációinak. A miniszter egyébként megígérte, hogy még a vámtárgyalá- sok megkezdése előtt el fogja juttatni a tervezetet az érdekeltekhez, hogy, az precizirozhassa álláspontját.

Csütörtökön 8¹/₂-kor, pénteken 8¹/₂-kor, szombaton 8¹/₂-kor és hétfőn 8¹/₂-kor: A párisi és budapesti színházi évad legszenzációsabb vigjáték-ujdosága, Ver- neull legnagyobb sikerű darabja:

ÉN ÉS HUGOM

Konferenciáról-konferenciára halasztják az Európa-bajnokság megvalósítását

Nem sok reménnyel bíztat a bécsi futballkonferencia

A nemzetközi futball diplomácia egy, idő óta minden energiáját arra összpontosítja, hogy tegye lehetővé a futballvilágbajnokság intézményét. A futballvezéreknek ez a buzgó fáradozása azzal az általános krízissel magyarázható, amely az utóbbi években mind súlyosabban nehezedik a kontinens sportéletére és különösen a professzionizmusra áttért nemzeteknél fenyeget a közeli csőd veszedelmével.

A középeurópai profifutball működésének lehetőségei mind szűkebbre redukálódnak azáltal, hogy a hivatásos futballra való áttérés sziklaszilárd korridorra talált az őket övező államokban, amelyek a maguk jóigondozott államot rendszerével elzárták az utat a professzionizmus érvényesülése elől. Ausztria, Csehszlovákia és Magyarország professzionistái saját országukban, de még az egymással való érintkezés révén sem képesek a gátlásokat lebonyolítani, ami a nagy befektetéseket igénylő profi üzemek fenntartásához szükséges lenne. Ehez még nagyobb területe, legalább is a kontinens felvevőképessége kellene, bő és állandó pénzforrás, amely felfrissítene a máról-holnapra yengődő profisport erőkezletét.

A krízis kétségbevonhatatlan jelei már az amszterdami olimpiászon jelentek. Itt ugyanis kitént az, hogy az amatőr futball is súlyos beteg és Európa még a tengerentúli exotikusok vendégszereplései ellenére sem nélkülözheti a ma már kétségtelenül iskolánívót képviselő középeurópai futball-nemzetekkel való együttműködést. — Amszterdam után már az lett a jelszó hogy a futballt le kell venni az olimpiás programjáról és ebben a jelszóban végre egymásra talált a kátyúból egyformán menekülni igyekvő profi és amatőr futball és most már csak az egymássegítés eszközeit kellett megkeresni.

Igy született meg a világbajnokság eszméje, amelyet a FIFA égisze alatt teljesen a saját számlájukra rendeznek meg négyévenként az egyes nemzetek. Az eszmét hozsannával fogadták mindenütt és megindultak a munkálatok a mentő akció minél gyorsabb megvalósítására. A vezető szerep most is Középeurópának jutott, amelynek a futballkultúrája a diplomácia terén is a legfejlettebb. A Meisl-Fodor-Scheinost-trió, mint a középeurópai profi front nagyvezérkara egykettőre készen volt a tervzettel és mire a többiek felébredtek, a világbajnokság ügye papíron már készen is volt.

A gyakorlatban azonban csak most jelentkeztek az el nem maradható nehézségek. Elsősorban is kitént, hogy alig van olyan nemzet, amelyiknek legalább egy másikkal elintézetlen afférra ne volna, nem is beszélve arról, hogy Németország, Dánia és Hollandia kontinenssel haragban van. Megindultak tehát a »félhivatalos« konferenciák amelyeken valamennyi nemzetnek béki szerepet kellett vállalni két haragos között.

Az első ilyen konferencia nemrégiben Rómában volt, ahol a kibékülés terén semmi sem történt ugyan, de azért ismét elhatározták, hogy az Európa bajnokságot meg kell valósítani. A római konferencia folytatása lesz a bécsi konferencia, amelyet most vasárnapra hívott egybe az olasz Feretti, az előkészítő bizottság elnöke.

Ha számba vesszük, hogy ezáltal már hat jelentkező is van, amelyik mindegyik a maga számára igényli az Európa bajnokság első megrendezését, hogy Németország, Dánia és Hollandia támogatásával most már azt kívánja, hogy a profikat zárják ki az Európa bajnokságból, hogy eddig még egyetlen megszakított diplomáciai viszonyt sem sikerült a közvetítőknek helyre-

Még 8 napig tart az olcsó selyem-elárusítás a

„LYONNAISE“

gyári lerakatánál Str. Regina Maria 3. sz.

állítani, hogy valamennyi nemzet szembe fordult a FIFA-val, amiért ez ragaszkodik a 25 százalékos részesedéshez, nem is szólva az »apróbb« nézeteltérések garmadánól, akkor alig hihetjük, hogy a bécsi konferencia többet fog végezni mint a római.

Ennek ellenére maguk az érdekel-

tek nem adták fel a reményt, hogy megkaparíthatják az Európabajnokság mentőövét és bíznak abban, hogy a május 17-én Madridban összejövő hivatalos FIFA-kongresszus megoldja azokat a problémákat, amelyekkel az előkonferenciák sem tudtak megbirkózni.

Poincarét már csak hat szavazat mentette meg a bukástól

Páris, február 20. A kamara tegnapi ülésén az igazságügyi javaslat feletti szavazás előtt Barthou igazságügyminiszter felszólalt és felvetette a bizalmi kérdést. Csak hajszálon múlt, hogy a kormányjavaslatot le nem szavazták. A kormány tulajdonképpen csak a miniszterek szavazataival tudott többséget biztosítani a maga részére. Poincaré köröket a javaslat ellen szavazó ellenzék pártok erős agitációját folytatnak a negatív szüneteltetett vidéki bíróságok visszaállítására írárt, viszont kormánykörökből származó információk szerint a kormány ebben a kérdésben nem tanust semmi engedékenységet és a táarekossági okokból megszüntetett vidéki bíróságok

visszaállítására nem hajlandó.

A kamara folytatni fogja az igazságügyi reform feletti vitát, mert a kormány továbbra is ragaszkodik hozzá.

Páris, február 20. A kamara mai ülésén 191 szavazattal 185 ellenében elfogadták az igazságügyi reformtervezetet. A kormányjavaslat csak egy többsége nem keltett feltűnést. Poincaré körökben még arra is el voltak kényesülve, hogy a javaslattal kapcsolatban a kormányt le is szavazzák.

Poincaré ma nem jelent meg a kamarában, mert influenzában megbetegedett, de betegsége egészen könnyű lefolyású.

A vízvezetékek nem működnek, de a város kíméletlenül behajtja a vízdíjat

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tud. Még frissen emlékeztünkben el, hogy az elmúlt nyáron a rettenetes kánikula következtében a város egyes részei teljesen víz nélkül maradtak. A külvárosokban, sőt a belvárosban is a második és harmadik emeleteken már nem lehetett vizet kapni. A városi vízművek igazgatósága annakidején arra hivatkozott, hogy a nagyarányú szárazság következtében teljesen lehetetlen kellő

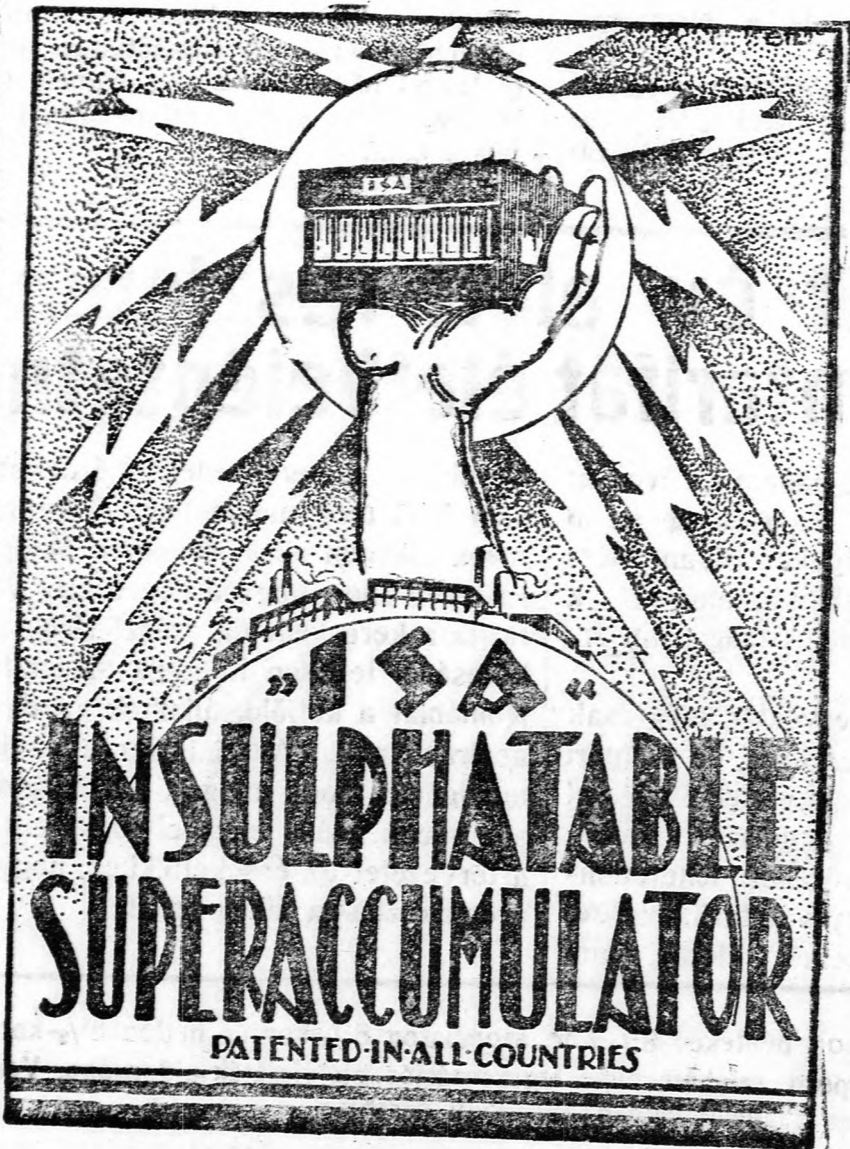
mennyiségű vizet előteremteni.

A rettenetes kánikula után most a rettenetes tél okoz nagyarányú anomáliákat a víz körül. Soha ennyi panasz a vízművekhez nem érkezett vízhiány miatt, mint az utóbbi napokban. Számtalan esőrepedés következtében a vízvezetékek majdnem az egész város területén rosszul működnek és a magánvezetékek megrongálódása következtében néhány napon belül kétszázharmincet esetben kérétek a vízműveket a szükséges javítások megejtésére.

Szerkesztőségünkbe több panasos-level érkezett, amelyben különösen a külvárosi polgárok panaszkodnak a vízművekről. Tiltakoznak az ellen, hogy a város követelje tőlük a vízdíjat ugyan akkor, amikor heteken, sőt hónapokon keresztül nem jutnak vízhez. Olyanok is vannak, akik felkíméletért, sőt egy kíméletért kell, hogy gyalog járjanak, míg valahol vizet kapnak. Ezzel szemben a város pénzbeszedője mégis megjelenik, hogy behajtsa a vízdíjat.

A vízművek igazgatósága éppen az elfajult vízmizériákra való tekintettel felhívást intéz a város közönségéhez, hogy a nyilvános kutakat ne rongálja és ne hagyja állandóan folyó a vezetékeket, mert ellenkező esetben azokat teljesen el fogja zárni. A magunk részéről felhívjuk a vízművek vezetőségét, hogy ezt a súlyos kérdést, mely a közönség és különösen a külvárosi polgárság legegységesebb szükségletét érinti, a legsürgősebben oldja meg.

Influenza, torokgyulladás, tüdőcsúszhurut, az orr és garat elnyálkásodása, a mandolák, a fül és a szem megbetegedése esetén gondoskodjék arról, hogy gyomra és belei a természetes „Ferencz József“ keserűvíz használata által többször és alaposan kitisztítsanak. Közközházak fő vezetői megállapították, hogy a Ferencz József víz orbáncnál és más lázzal járó fertőző betegségek él is a szenvedő emberiségnek nagy szolgálatot tesz. Kaparható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A rádió új korszaka

A szulfátot ki nem választó superaccumulátor megoldotta az ideális hullámforrás problémáját.

Nem választ ki szulfátot, bármilyen körülmények között működik.

Kapacitásának leadásánál kiváló állandóságot mutat.

4-5 lámpásos felvevőkészülékeknel minden hat hónapban töltendő.

Visszont 1-2 lámpásos felvevőkészülékeknel csak minden évben egyszer töltendő.

A szulfátot ki nem választó superaccumulátor speciálisan nagyobb csak rádió, telegráf és telefon részére konstruáltatott.

Főraktár:

„Forta“ S. A. București

Str. C. A. Rosetti 3.

Egy holt egy lrt

Berlin, febr. 20. A német vasúti vasút alatti vasút reben példát az eddig is. A pánikot hogy a vas a fejét s ne vesztett körtörténhetett telen eset lyes, tovább bcsülés törtétesa közü kck foitokb ne maradtat eset részlet tik:

A kilevítésa és a wénal a Huban tegnapi vasut es esijaban tül tében a köz

az alagut moza a gyorsan többi kocdelemben nos, men vasuti szközben lekat, akik vasuti k

A két kilo utban Hobd száz metern daio. iban volt hogy agész soroz

A vadul mekeket össze az gyér es

mert azt h mások életé ják megme esőrömpöly nyomasana nyokra s se az extazisba ben a vasut szük aagut agébesést n óra hosszat vége néhá éült rendet rezték a fo raktárhelyt tot a meg n

Egymást taposták és sebesítették félholtra a newyorki földalatti villamos egyik kigyulladt vonatjának utasai

Irtózatos pánikot okozott a jelentéktelen tüzeset a newyorki metró utasai között

Berlin, február 20. A Wolff távirati iroda newyorki jelentése szerint a földalatti vasút egyik vonatának utasai körében példátlan pánikot okozott tegnap az eddig ismeretlen okokból támadt tűz. A pánikot fokozta az a körülmény, hogy a vasúti személyzet is elvesztette a fejét s nem tudta az ijedtségtől észét vesztett közönséget megnyugtatni. Így történthetett, hogy az aránylag je entéketlen eset következtében tíz életveszélyes, további ötven rendkívül súlyos sebesülés történt és a vonat csaknem ezer utasa közül alig maradt olyan, akinek kék foltokban és karcolásokban emelkedni maradtak volna a tüzeset után. Az eset részleteiről a következőket jelentik:

A kilencedik Avenue meghosszabbítása és a Morton Street kereszteződésénél a Hudson River alá futó alagutban tegnap a több kocsiból álló földalatti vasút egyik zsúfolt utasszállító kocsijában tűz ütött ki, minek következtében a közönség leállította a vonatot s

az alagút vak sötétjében megrögzött a többi kocsikat. A tűz híre gyorsan terjedt s a tüztől mentes többi kocsijában a közönség abban a hiedelemben, hogy a tüzes kocsit általános menekülésre hagyta el a vasúti személyzet s menekülésük közben legázolták azokat az utasokat, akik továbbjutás céljából az ép vasúti kocsikba felszállani igyekeztek.

A kétkilométeres Hudson-alatti alagutban Hoboken elővárosi alig pár száz méternyi távolságban történt a baleset. Iban a fejtelenség olyan általános volt, hogy a legelképezetlenebb jelenetek egész sorozatát produkálta.

A vadul menekülő emberek gyermekeket és asszonyokat tapostak össze az alagút sötétjében a tüz gyér és kísérteties fénye mellett,

mert azt hitték, hogy az életüket csak mások életének a veszélyeztetésével tudják megmenteni. A kocsik ablaküvegeit esőárpólve engedték a fejvesztettek nyomasanak, ruhák szakadtak, foszlányokra s sebesültek jajgatása reméltette az extazisan ferrongó tomeget. Közben a vasúti kocsijégett s a nem éppen szűk alagút megtelt füsttel, ami a kétségbeesést még fokozta. Több mint egy óra hosszat tartott a vaklárma, míg végre néhány energikus utasnak sikerült rendet teremtenie. Faklyákat is szereztek a földalatti vasút egyik alagútai taktárhelyiségéből és kiadták a rendelkezést a meg nem sebesült utasoknak, hogy

a sebesülteket szedjék össze, majd rendezett menetelt alakítottak és gyalogosan, csaknem kétórát gyaloglás után visszavezették az utasokat Newyorkba.

Az alagút kijárójánál többen összetek, mert már nem bírták az izgalmat. Összeszámították a fantasztikus merete-

tet ütött riadalom áldozatait s ekkor derült ki, hogy 1 életveszélyes, 50 súlyos sebesültje van az esetnek s ezenkívül még mintegy százán kaptak füstmérgezést. Az áldozatokat beszállították a kórházba és a vasút alkalmazottai ellen folyamatba tették az eljárást.

A vizsgálat mindezekig nem tudta

megállapítani a riadalomkeltő tüzeset okát. A kihallgatott utasok ingadozó tanvallomásokot tettek. Lenetségesnek tartják, hogy ya tüzet rövidzárlat okozta, de nincs kizárva az sem, hogy a pályán elszórt papírhulladékok és eldobott ujságok meggyulladása volt a tűz okozója.

Newyork, február 20. A földalatti vasúti katasztrófa alkalmával megsebesült utasokat a rendőrség kihalgatta, akik kijelentették, hogy a tüzet valószínűleg a vasúti vonalon elszórt égő olajtöcs okozta, amelyen a vasúti kocsik áthaladtak az utasok nagyrésze a földalatti vasúti alagutban eltévedt és csak nagy nehézségekkel tudott átvergődni a Newyork felől jövő vonatok kocsijain keresztül.

Ismét követelésekkel lép fel Gendoviciu bukaresti ügyvéd, aki agrárpanamájával öngyilkosságba kergette dr. Moskovits jászvári földbirtokost

(Oradea-Nagyvárad, február 20. Az Uj Kelet tud.) Nagyváradon élénk felháborítást keltett, hogy egy Gendoviciu nevű bukaresti ügyvéd megbizottja több mint százötven földigényjogosultnak felszólítást küldött, hogy ezerkétszáz lejt fizessenek ki számára haldanként, amiért a föld átvételét részükre lehetővé tette.

Gendoviciu ügyvédnek igen homályos szerepe van a nagyváradai földosztással kapcsolatban, éppen ezért a föld-igényjogosultak felszólításának nem akartak eleget tenni és nem fizettek ki az általa követelt összeget, amelyet tulajdonosnak találtak. Gendoviciu bírói uton igyekezett követelését behajtani, amelyet a bíróság, mint ügyvédi költséget meg is szavazott javára. A földigényjog-

osultak a bíróságnak ezt a döntését megfellebbezték és felebevezették részletesen ismertették Gendoviciu szerepét a nagyváradai földosztások körül, amely inkább kijárásnak, mint ügyvédi munkának volt minősíthető.

A földreformnak Nagyváradon való végrehajtásakor, mint emlékeztet az agrárbizottság dr. Moskovits József ügyvédnek és földbirtokosnak ezer hold földet hagyott meg. Ekkor jelent meg Nagyváradon a bukaresti Gendoviciu, aki végigjárta a földigényjogosultakat s azzal biztatta őket, hogy amennyiben megfizetik neki, kijárja Bukarestben a legfelsőbb agrárbizottságnál, hogy elvegye a neki meghagyott földet és azt elosszák az igényjogosultak között.

Jellemző az agrárreform végrehajtá-

sára, hogy Gendoviciu ígéretét valóban be is tudta váltani. Ténylegesen kijárta, hogy a dr. Moskovitsnak szabályszerűen meghagyott ezer hold földjét elvették és erről a népszerű ügyvédet egy rövid átiratban értesítették. Dr. Moskovits, aki ebben az intézkedésben teljes anyagi összeroppanását látta elkeseredettségében föfelőtte magát. Öngyilkossága annakidején Nagyváradon óriási feltűnést keltett.

Gendoviciu neve most ismét szóbeszéd tárgyát képezi Nagyváradon az érdekes perrel kapcsolatban és valószínűnek tartják, hogy a felebbviteli bíróság kijárásnak fogja minősíteni munkáját és a százötven igényjogosulttal szemben támasztott igényét vissza fogja utasítani.

A máramarosi képviselők intervenciójára Mironescu vállalta, hogy megszerzi Lengyelország hozzájárulását a Bukovinával létesítendő közvetlen vasúti összeköttetéshez

Románia a vasút érdekében határkiigazítást kér a lengyelektől

(Bucaresti-Bukarest, február 20. Az Uj Kelet tud.) Mironescu külügyminiszter varsói látogatása ügyében még nincs végleges döntés. Valószínűnek látszik, hogy az utazást mégis elhalasztják március második felére, vagyis a külügyminiszter csak a népszövetségi tanács ülése után utazik Lengyelország fővárosába. Amennyiben a hideg és az avazás miatt megbénult vasúti közlekedés lehetővé fogja tenni, az uta-

zást csak néhány napra halasztja el a külügyminiszter.

Mironescu varsói utazásával kapcsolatban máramaros megye képviselői memorandumot nyújtottak át a miniszternek, valamint Citta Davila varsói követnek a Máramaros és Bukovina közötti közvetlen vasúti összeköttetés létesítése érdekében. Ez a probléma már övek óta foglalkoztatja nemcsak a Máramaros, hanem egész Erdély gazdasági közvéleményét, mert a közvetlen vasút egyfelől a két ország rész kereskedelmi és személyforgalmi kapcsolatait mélyítené ki, másfelől pedig jelentős lépéssel vinné előre a máramarosi nyomor enyhítésének problémáját is. A terv megvalósítása azonban nehézségekbe ütközött mert a közvetlen vasúti összeköttetést a határok racionális megállapítása miatt csak eseli és lengyel területen át lehetne megvalósítani. Tavaly a két érdekelt állammal folytatott tárgyalások már eredményes befejezés előtt állottak, amikor a lengyel kormány váratlanul nehézségeket görgetett a kérdés megoldásának útjába.

A máramarosi képviselők memorandumát azt kéri Mironescu külügyminisztertől, hogy varsói látogatása alkalmával, amely a román-lengyel barátsági kapcsolatok dokumentálása lesz, vigye keresztül a lengyel kormánytól a közvetlen vasúti összeköttetés ügyét, illetve szerezzék meg a varsói kormány hozzájárulását ahhoz, hogy a máramarossziget-csernovitz vasútvonal lengyel területen haladhasson át. A közvetlen vasútvonal, amely Máramaros és Bukarest között nyolc órával rövidítené meg az utat, egyúttal szorosabb gazdasági kapcsolatokat teremtené Erdély és Lengyelország között is. A memorandum a közvetlen vasúti összeköttetés érdekében szükségesnek tartja a román-lengyel határ kiigazítását, mégpedig olyan formában, hogy Lengyelország egy vékony sávot engedjen át Romániának bizonyos rekompenzációk ellenében.

Mironescu miniszter és Citta Davilla magukévá tették az ügyet és megígérték, hogy Varsóban igyekezni fognak a kérdést a román érdekeknek megfelelő megoldáshoz juttatni.

Behunek védj Nobile tábornokot. Romából jelentik, hogy Behunek csehi tudós, aki résztvett a Nobile-expedícióban, a román újságok tudósítói előtt kijelentette, hogy büszkének érzi magát, mert résztvehetett a Nobile expedícióban. A tudós szerint felháborító igazságtalanság, hogy az expedícióról egyes külföldi körökben még ma is elítélőleg beszélnek.

Az orvost dom ny mal állásmentje szerint **gyógyíthatatlan betegek,** betegek kezelését vállalja e célra létesült **Diätätikai Sanatorium** Fejvillagostást nyújt: Diätätikai Sanatorium Carei-Mari, jud. Salaj.

selyem-
E
apla 3. sz.

a reményt, hogy
az Európabajnokság
ak abban, hogy a
dban összcülő hiva
sszus megoldja azo
amelyekkel az elő
tutak megbirkóznl.

avazat

hajlandó.
ni fogja az igazság-
vitát, mert a kor-
agaszodik hozzá.

A kamara új ül-
185 ellenében elő-
gyi reformtervezé-
slat csakoy t hbsé-
nést. Politikai kö-
el voltak kőszálve,
kapcsolatban a kor-
k.

jelent meg a kama-
zában megbetege-
geszen könnyű lefo-

a város
díjat

steremtni.
kula után most a
magyaranyu anomá-
boba ennyi panasz
érkezett vízhiány
bi napokban. Szám-
etkeztében a vízve-
egész város terüle-
k és a magánvezeté-
következtében né-
tszázharmincet eset
eket a szükséges ja

több panaszos-
len különösen a kül-
aszakodnak a vizmi-
znak az ellen, hogy
k a vizdíjat ugyan-
en, sőt hónapokon
k vízhez. Olyanok
lómétert, sőt egy
gya'ogo javak,
pnak. Ezal szem-
zedője mégis meg-
a a vizdíjat.

tósága éppen az
a való tekintettel
os közönségekhez,
akak ne rongál-
adóan folyni a ve-
ező esetben azo-
zárni. A magunk
vizművek vezető-
os kérdést, mely a
a a külvárosi pol-
ükségletét érinti,
a meg.

lladás, tödőcsuc-
elnyálkásodása, a
em megbetegedése
rról, hogy gyomra
„Ferencz József”
által többször és
ak. Közkórházak
k, hogy a Ferencz
és más lázzal járó
is a szenvedő
gálatot tesz. Kap-
p, drogériákban és

EGÉSZSÉG

Germandree

FOGPASZTA ALTAL

Tonnaszámra szállítják el a Viata-nyomdából a millenista könyveket

A hatóságok elkobozták Rutherford összes felraktározott könyveit

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Viata nyomda hónapokon keresztül lauzdó ügyében ma szenzációs fordulat következett be. Tudvalevő, hogy a már elárverezett vállalat a bibliatanuló társaság tulajdonát képezte, amelynek időszakos folyóirata és nyomtatványai a Viata nyomdában készültek. Alig indult meg azonban Erdélyben a millenista vallás propagandája, a román hatóságok a millenisták newyorki vallásalapítójának, Rutherfordnak összes forgalomban lévő könyveit elkobozták, eladásukat pedig a minisztérium rendeletileg eltiltotta. Azóta a millenista propaganda ellen a hatóságok ép olyan eréllyel folytatják a harcot, mint a kommunizisták ellen, azzal az indokolással, hogy a millenista vallás a Rutherford által kiadott könyvek magyarázásában nem egyéb a kommunizmus egyik elleplezett formájánál.

Ilyenformán annak ellenére, hogy Erdélyben Rutherford vallásának jelentékonysága hívdje van, a millenizmus indexre tett vallás Romániában és a hadbírósg íennálása idején a millenistákat hadbírósg íteletekkel büntették. Ugy látszik, az új rezsim sem kegyelmez eme utópisztikus hit követőnek, amit az bizonyít, hogy

a Viata nyomda csődtömegében található tonnányi millenista vallási könyvet, bibliamagyarázatot és röpiratot a hatóságok elkobozták.

Néhány héttel ezelőtt Boldog Rémusz kolozsvári millenista személyi bosszúból feljelentést tett Haldaras nevű hit-sorsosa ellen, akit azzal vádolt, hogy a Viata nyomdából millenista könyveket lopott. A vádlott a rendőrségen tisztázta magát a vád alól, az akták azonban mégis az ügyészséghez kerültek át, ahonnan röviddel rá megindult a nyomozás a millenista vallási könyvek után.

A rendőrség részéről Vertan komiszar kedden este kiszállt a helyszínre, ahol szenzációs leleplezéseket tett.

Az épület padlásán befallazott kézi-nyomdára bukkantak, amelyben a röpiratok ezreit nyomták.

A röpiratok méternyi magasságban voltak felhalmozva a beépített helyiségben. A pincében egy elmozdítható deszkaállvány mögött titkos vasajtóra bukkantak.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre

(Tg. Mures) és tekintse meg

Székely és Réfi

Erdélyrészi Butorgyár Rt, hatalmas raktárait.

Büscadorfer, Stingl, Wirth, Hoffmann

zongora és pianó

gyárak képviselője.

1. mell. képes egyéneket közzé adó listával.

1. mell. képes egyéneket közzé adó listával.

let volt felhalmozva, a szomszédos pincehelyiségben pedig tizennégy láda zsufolásig volt Rutherford könyvei vel. amelyeket

angol, francia, német, román, magyar, sőt héber nyomatásban jiddis kiadáshoz is raktáron tartott a Viata nyomda.

A könyvek között Rutherfordnak milliók élnek, akik sosem fognak

meghalni és Isten hárfája című munkái, valamint egy öt kötetes biblia-magyarázat vanak, ezenkívül rengeleg röpirat, broszúra és egyebek egy nagy szobát megtöltő kvantumban voltak felhalmozva a Viata nyomda rejtélyeiben. A hatóság emberei a kolozsvári rendőrség bünygyi osztályára szállították a hat telehaurót megtöltő nyomtatványokat, amelyeknek további sorsáról egyelőre senkinek bir tudomással.

Lupas volt közegészségügyi miniszter a régenstanácsnál tiltakozott a gyógyszerpanamában megindított bünygyi vizsgálat ellen

(Bucuresti-Bukarest, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egész országban óriási feltűnést keltett Dan Sever közegészségügyi miniszter parlament nyilatkozata, amelyben egy interpellációra adott válaszképp kijelentette, hogy a Lupas-féle gyógyszer szállítási panama aktáit, minden további parlamenti vizsgálat nélkül az ilfovi ügyészséghez tette át. A bünygyi eljárás fejlődött panama ezzel mindaddig lekerült a napirendről, míg az ügyészségi eljárás az ügyben be nem fejeződik.

A Lupas-ügy ma szenzációs fordulatot vett azzal, hogy a volt egészségügyi miniszter ma délelőtt kihallgatáson jelent meg a régenstanács előtt, ahol méltadankodását fejezte ki a kormány eljárása fölött. Alkotmányellenesnek minősítette a kormányt ama döntését, hogy a gyógyszervásár ügyét az ügyészséghez tette át, mert egy volt miniszter ügyében mindig csak speciálisan hivatott bíróság illetékes dönteni.

son jelent meg a régenstanács előtt, ahol méltadankodását fejezte ki a kormány eljárása fölött. Alkotmányellenesnek minősítette a kormányt ama döntését, hogy a gyógyszervásár ügyét az ügyészséghez tette át, mert egy volt miniszter ügyében mindig csak speciálisan hivatott bíróság illetékes dönteni.

Popovici miniszter nyilatkozik a Neu Freie Presse-nek a kölcsön várható következményeivel

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tud.) A Neue Freie Presse párisi tudósítója tollából érdekes cikk látott napvilágot a bécsi lap hasábjain a lap párisi munkatársának Popovici Minálylal folytatott beszélgetéséről. A román pénzügyminiszter rövid interjúban foglalta össze a kölcsöntárgyalások eredményét és ugyanakkor rámutatott arra, hogy a kölcsön megkötésével Románia intenzíven bekapcsolódott Európa pénzügyi és gazdasági életébe, hogy a külföldi tőkének szabaddá lett téve az út Románia felé és hogy a konszolidált román kereskedelem, ipar és a stabilizált lej hangadó tényezők lesznek a jövőben a külföldi piacokon. Popovici minály többek között a következőket mondotta a Neue Freie Presse párisi tudósítójának:

— Minden tekintetben meg vagyok elégedve a Párisban folytatott tárgyalások eredményével. A kölcsön első részlete 102 millió dollárt tesz ki, melyből 72 milliót a nemzetközi pénzesportok jegyezték le, a fennmaradó 30 millió dollárt pedig a svéd Krüger-csoport. A kölcsön garanciáját az állami monopóliumok és a gyufagyártás bevételei fogják képezni. Ezeknek a jövedelmeknek az ellenőrzésére egy autonóm pénztár lesz felállítva.

— A kölcsönt a következő célokra fogjuk felhasználni — mondotta Popovici pénzügyminiszter. — Elsősorban stabilizálni kívánjuk a lejt, másodsorban pedig az 1928. évi negyemilliárdos deficitet akarjuk eliminálni. Mintán elértük ezt a célunkat, megkezdjük az investíciókat, a vasutak újjáépítését és a természeti kincseknek, amelyekben Románia oly gazdag: mint a földgáznak és petróleumnak — fokozottabb mértékben való kiaknázását.

— Hogy megszabaduljunk az elmúlt évi hatalmas költségvetési deficitől, kerületek voltunk elég jelentős mértékben feladni az adókat és leépítetük az összes szektorokat; csak ezekkel lakartottunk meg 750 millió lejt. Reméljük, hogy a kölcsön segítségével a jövőben sikerülni fog egészséges és deficitmentes költségvetéseket készítenünk.

— A kölcsönrel más fontosabb céljaink is vannak. Azt kívánjuk, hogy a kölcsön és speciális törvények segítségével, amelyeket meg fog szavazni a román parlament, a külföldi tőkét a belföldivel egyenlő rangra emeljük. Reméljük és akarjuk, hogy mint háború előtt, a külföldi tőke ezután is bejöhessen ország-

gunkba. Mindazon körülmények, amelyek a külföldi tőke bejövését eddig megakadályozták, elminálni fogjuk.

— A kölcsön feltételei természetesen elég súlyosak. Még vagyunk győződve azonban arról is, hogy az új és liberális rezsim, amely jelenleg irányítja Ro-

mánia sorsát, kivívja a külföld teljes bizalmát. Romániában ma teljes szabadság uralkodik. Az ország teljesen konszolidálva van és teljesen ki van zárva, hogy a kölcsön által biztosított eredményeket bizonyos körülmények befolyásolják.

Kiütéses tifuszjárvány tört ki Bukarestben

(Bucuresti-Bukarest, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt az egészségügyi vezérfelügyelőség vizsgálatot indított a Bukarestben elterjedt kiütéses tifusz ügyében.

Az első megbetegedés egy éjjeli menedékhelyen történt, ahol a már konstátált eseten kívül több tifuszgyanus

egyént találtak, akiket a járványkórházba szállítottak és szigorúan elkülönítették. Az egyik katonai barakkban még három megbetegedés történt, akiket szintén elkülönítettek társaiktól.

A szakértők remélik, hogy sikerülni fog a járványtörés elejét venni.

Darabokra törött indiai utjában egy francia repülőgép

Páris, február 20. Le Brix és Costes aviatikusok Indiába készültek külön gépen. Le Brix, aki Paillard és Jousse aviatikusok kíséretében teszi meg útját, ma éjjel 1 óra 27 perckor indult el a Marseille melletti Istres repülőtérrel; 7 óra 37 perckor Tuniszba érkeztek, 162 kilométer átlagsebességgel meilet téve meg az utat. Tuniszból ma délelőtt 10 óra 30 perckor indultak tovább Kairó felé. Utjuk további állomásai: Bassorah, Karachi, Allahabad, Bangkok, Saigon. A másik Annam sárkányá nevű gépen Costesen kívül Codos és Bel-

lonte aviatikusok foglaltak helyet. A gép ma délelőtt próbarepülést végzett Villa Coublay és Le Bourget között.

A próbarepülés teljesen kelendő eredménnyel végződött, úgyhogy Costes este 6 órakor a le-bourgeti repülőtérrel utnak indult, de valószínűleg a benzinszolgáltatás zavara miatt kényszerrel szállást hajtott végre a bondyi pályaudvar közelében. Leszállás közben a gép darabokra zúzódott. Hír szerint sem Costesnek, sem ket-két társának nem történt semmi baja.

Viszonteladók figyelmébe!
Megérkeztek a legjobb márkájú kerékpárjaink

és a

Brennabor VICTORIA Princessess

Képviselet: Cluj, Str. Aventuriosasa 13.

Clujtörté...
Az Uj Kelet...
Főszekes...
Bukares...
Str. Ca...
Az Uj Kelet...
Tudás...
A Kerm...
vásárhelye...
nagysikerű...
mán a leg...
hely képe...
sebbé tete...
basu előke...
ban s a K...
toriuma n...
van, hogy...
a kampány...
áljon az o...
sága előtt...
nái külön...
hogy ilyen...
jelentébe...
Hajjászod...
dó közlet...
nek a foly...
tagjai Ma...
nak, kivéte...
rendezvény...
ről lapunk...
gunk tudó...
napi progr...
lyi direkt...
litott össz...
miting a s...
termében...
basu népgy...
jainak rész...
zsidó kultu...
fogiak idv...
zsidó intéz...
ismerkedés...
ban a me...
feb. 25-én...
lyi Trans...
nagysikerű...
des helyár...
hogy Erde...
vászonra...
érdeklődés...
— Jada I...
gyar szim...
csütörtök...
nagyhatás...
műben fog...
szinnü a...
tragédiáján...
Amerikába...
adták telt...
a jiddis sz...
Szombaton...
sulata Juda...
deznai. Pere...
szen egyed...
aki a gálut...
szinre hoz...
már minde...
uabb időb...
és jiddis sz...
ben világít...
a chászid l...
sem tudta

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánorsági zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jambor Ferenc.
 Belső szerkesztő: Keszner Rezső.
 Str. Caroli 81.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

*Mindenhol
 A KKKL
 PURIMAKCIÓT
 előkészíteni!*

A Keren Hajjeszod kampány Marosvásárhelyen. A Wilensky-delegáció nagysikerű országos kampányát folytatva a legközelebbi stációt Marosvásárhely képezi. A kampány minél sikeresebbé tételére már mostan nagyszabású előkészületek vannak folyamatban a Keren Hajjeszod helyi direktoriума minden igyekezetével azon van, hogy Marosvásárhely zsidósága a kampány eredményeképpen például álljon az ország többi részének zsidósága előtt. A program összeállításánál különös súly helyeztetett arra, hogy ilyen illusztris külföldi vendégek jelenlétéből necsak maga a Keren Hajjeszod, hanem általában minden zsidó közélet is profitáljon. Annak a hétnek a folyamán, amelyen a delegáció tagjai Marosvásárhelyen találkoznak, kivétel minden este jut valami rendezvény. Ezekről a rendezvényekről lapunk következő számaiban fogunk tudósítani. Egyelőre a vasárnapi programot közöljük, melyet a helyi direktorium a következőképpen állított össze: D. e. 11 órakor ifjúsági miting a statusquo zsidó iskola nagyszalomban. 2. D. u. 5 órakor nagyszabású négyülés a delegáció összes tagjainak részvételével, az újonnan épült zsidó kulturházban. Ez alkalommal fogják üdvözölni a delegációt a helyi zsidó intézmények. 3. Este 9 órakor ismerkedési teaest az Ujságíró Clubban a meghívottak számára. Hétfőn, febr. 25-én este 5, 7 és 9 órakor a helyi Transilvania mozgó a legújabb nagysikerű Palesztina-filmvetítést, rendezés helyarával, mely tekintettel arra, hogy Erdély területén először kerül vászonra, előreláthatólag a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

Juda Léb Percz a kolozsvári nagy színházban. Lydia Potoczskája csütörtökön este 11 órakor Arnstem nagyszabású darabjában, a Mame címűben fogja játszani a címszerepét. A színi a törvénytelen gyermek lelki tragédiájának éles rajza. A darabot Amerikában kétszázszor egymásután adták felt házak mellett. Péntek este a jiddis színészek nem fognak játszani. Szombaton este Potoczskája művésztársulata Juda Léb Percz-estélyt fog rendezni. Percz a zsidó irodalomban egészen egyedülálló jelenség, ő volt az, aki a gálut minden szépségét tudta felszínre hozni írásaiban. Novellái ma már minden kulturnép kincse. Drámái újabb időben hódították meg a héber és jiddis színpadokat. Ezekben a műveiben világít bele a hagyományú zsidó, a chászid lelkébe. Semki, még S. Ansky sem tudta annyi finomsággal megraj-

Dr. Fischer József parlamenti felszólalása a kisebbségi jegyzők érdekében

A Kamara mai ülésén megszavazták a kommercializálási törvény első hat szakaszát

(Bucaresti-Bukarest, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírta az Uj Kelet, hogy a kamara keddi ülésén zsidó felszólalás hangzott el az elbocsátott kisebbségi tisztviselők érdekében. A kérdést nem dr. Fischer Tivadar, mint irtuk, hanem dr. Fischer József intézte a belügyminiszterhez és a következőképpen hangzott.

Elnök ur, képviselő urak! Van szerencsem a belügyminiszter urhoz a következő kérdést intézni: Van-e tudomása a belügyminiszter urnak arról, hogy Goga Octavian, az Averescu-kormány belügyminisztere bizalmas természetű rendelkezésben, mely 1926-ban kelt, úgy intézkedett, hogy minden kisebbségi azaz idegen származású jegyzőt a határmenti megyékből átnelyezzenek mint olyanokat, akik nem méltóak a bizalomra?

rendelkezések szellemével teljesen ellenkező módon? Ennek következtében nagyon sok kisebbségi tisztviselő, akik elvzodokan kerestül voltak az ország há munkásai, családjaikkal együtt uccára kerültek. Ezt az intézkedést, amely morális sértést is jelent a kisebbségi tisztviselőkkel szemben, teljes erővel elvettem. Azt kívánom, hogy valamelyes büntető intézkedést, vagy alapos ok léll volna, mely ezt az igazságtalan intézkedést megakadályozza.

Ilyenformán van szerencsem megkérdezni a belügyminiszter urtól, hajlandó-e visszavonni ezt a rendelkezést. Ugyanakkor arra kérem a belügyminiszter urat, szíveskedjék vizsgálatot indítani az áthelyezések és felfüggesztések kérdésében, amelyeket ennek a rendelkezésnek a szellemében hajtottak végre az újabb időkben, és ebben a kérdésben elkövetett igazságtalanságokat.

belterjeszteni.

A kamara mai ülésén Duca a részleges választások elhalasztását alkotmányellenesnek deklarálja.

Jumian igazságügyminiszter ezt megletéssel veszi tudomásul. Rövid vita után Ioanidescu bejelenti, hogy meg fogja szorítani a kivándorlási utlevelek kiadását. Élénk vita támad Duca és Iorga között I. Károly emlékiratainak kiadása kérdésben. Ezután áttérnek a napirendre és a kommercializálási törvényjavaslatot a hatodik szakaszig megszavazták.

A szenátus ülésén Argetoianu tiltakozik az ellen, hogy Mirto belügyi alminiszter a besszarabiai liberális sajtót rémlírek terjesztésével vádolja. Élénk vita támad, majd Argetoianu a liberális párt nevében deklarációt olvas fel, melyben a részleges választások elhalasztása ellen tiltakozik.

Van-e tudomása a belügyminiszter urnak, hogy ennek a rendelkezésnek következtében a kisebbségi jegyzők egész sora és speciálisan a zsidók elvesztették állásukat, vagy áthelyezték őket a törvényes

A választól, amelyet a belügyminiszteről kapni fogok, természetesen függővé azt, hogy ezt a kérdésemet nem lesz-e kénytelen utópeláció formájában is

zolni a zsidó jószágot, a zsidó szenvedést. Potoczskájaék Juda Léb Percz három gyönyörű egyfelvonásosát fogják játszani. Az egyfelvonásosok címe: Champagner, Mekubolim és Nach der Kevüre. Ebben a három darabban hullamzik fel a zsidó humor, a zsidó szentség és a zsidó szomorúság. De ezeken kívül gondoskodni fog a színtársulat egy igaz, a legősibb zsidó népeletről rankmaradt szokásnak, a szombat húscsztatásának művészi bemutatásáról. Melavé Hamaike című a három egyfelvonásos után a társulat éneklő tagjai, élükön Lydia Potoczskája szcenírozott zsidó dalokat fognak előadni. Bucselőadásul vasárnap este kilenc órakor Eduard Sheldon híres darabját, a Liebe und Leidenschaft címűt fogják játszani.

— A Menza bál rendezőbizottsága ma tartja első ülését. A kolozsvári zsidó egyetemi hallgatók Menzabáljának rendezőbizottsága ma este 9 órakor gyűlést tart a Haghibor sportclub helyiségében (City kávéház különhelyisége), melyre a rendezőbizottsági tagok föltétlen megjelenését kéri a Menza vezetősége.

— Késsel támadták meg Párisban a lengyel főkonzult. Párisból jelentik. Tegnap egyik legforgalmasabb párisi utcán egy jólöltözött ember késsel támadta a Lengyelország párisi főkonzulara és csak a körülálló gyors közbelépése akadályozta meg abban, hogy a konzult le ne szurja. A rendőrség a merénylőt elfogta, de eddig nem sikerült megállapítani személy azonosságát, mert hosszas vallatás után sem volt hajlandó magát megnevezni.

Meg fogja banni, hogy nem szedett Panflavin-pasztilát, mielőtt köhögésben, torokgyulladásban, avagy grippében megbetegedett volna. Ezek köztudomásúlag megóvják a légszervek betegségitől. Előzze meg a betegséget és vegye meg gyógyszerként, vagy drogériában idejekorán a kellemes ízű pasztilákat.

MEGHÜLÉSES BETEGSÉGERTŐL — (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogal Anacol pasztilát. Egy phiole ára 37.— lei.

— Huszonöt ezer ember hajléktalan Braziliában. Rio de Janeiróból jelentik: A Paranna folyó és mellékfolyói óriási területeket öntöttek el, melyeken az értékes kávéültetvények teljesen elpusztultak. Huszonöt ezer ember hajléktalanná vált. Az anyagi kárt többmillió dollárra becsülik.

— Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó Egyesület kolozsvári helyicsoportjának újonnan megalakult választmánya folyó hó 17-én tartotta dr. Leitner Fülöp elnökle alatt, igen élénk érdeklődés mellett, ezidei első ülését. A választmány az egyesület munkaprogramjának összeállításával foglalkozott, melynek legfontosabb része egy intenzív taggyűlési akció bevezetése. Tudvalevőleg a Joint beszüntette az Árvagondozó támogatását és így az özvegyek és árvák segélyezését az Árvagondozó saját erejéből, kizárólag tagdíjbevételeire támaszkodva végzi. A szokásos téli ruhasegélyeket az idén is kiosztotta a helyicsoport — egyelőre kölcsönpénzekből — amit a bál tiszteletjegy megváltási akció jövedelméből remél fedezni a vezetőség, mert a bált az idén sem rendez. A már folyamatban levő tiszteletdíj megváltási akció támogatására ezúton is felhívja az Árvagondozó a helyi zsidó társadalom figyelmét.

— Wilensky és Rachel Klompus Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhely zsidóságának két vendége dr. Wilensky Jehuda és dr. Rachel Klompus vasárnap délelőtt tartotta nagyszabású műnjéti a templomban. A mitinget dr. Kaiman József, a helyicsoport elnöke nyitotta meg, aki üdvözölte a vendégeket. Dr. Klompus Rachel előadásában a nőknek a cionizmusba való bekapcsolódásának szükségességét hangoztatta. Dr. Wilensky Jehuda két és fél óráig beszédében a töle megszokott elo-kvenciával mutatott rá Palesztina felé pitésének szükségességére. A zsufolt te rem közönsége meleg imnaplésben részesítette a vendégeket. Este a helyi csoport vezetősége a vendégek tiszteletére teaestélyt rendezett.

Purgen (Purgó)-Bayer biztos, gyors hatású hashajtó.

— Heves földrengés rázta meg Spanyolországot. Madridból jelentik: hogy Sansebastin környékén tegnap erősebb földrengés volt. Egy templom, több ház és sok gyárkémény összeomlott. A falusiak pánikszertien menekültek a házaikból, újabb rengésekre várva. A földrengések azonban nem ismétlődtek meg.

Nagy alkalmi vásár
 a jubiláló temesvári

WHITE HOUSE
 (ezelőtt Délvidéki palota)

textilárúházában

Óriási választék! **Szenzációs árak!**

zter a
 zerpa-
 ellen

regénstanács előtt,
 at fejezte ki a kor-
 . Alkotmányellenes-
 ormánynak ama dön-
 gyszervásár ügyét
 te át, mert egy volt
 mindig csak speciá-
 ng illetékes dönteni.

u Pres-
 nyeivel

vja a külföld teljes-
 ban ma teljes szá-
 Az ország teljesen
 és teljesen ki van
 on által biztosított
 nyos körülmények

ány
 en

ket a járványkör-
 szigorúan elkülö-
 katonai barakkban
 gedés történt, aki-
 tek társaiktól,
 lik, hogy sikerülni
 jét venni.

rtjában
 gép

altak helyet. A
 arepülés végzett
 Bourget között.
 sen keléző ered-
 yhog Cosles este
 repülőtérrel ut-
 zsinőleg a benzín-
 mál kényszerle-
 a bondyi pályá-
 llás közben a gép
 Hir szerint sem
 et társának nem

ébe!

és a
 ncesess
 asa 13.

— **Trotzkij nem kért letelepedési engedélyt az osztrák kormánytól.** Bécsből jelentik: A távirati iroda illetékes helyéről származó közlése alapján megcáfolja azt a hírt, hogy Trotzkij az osztrák kormányhoz kért intézett volna ausztriai letelepedése iránt. Így a volt szovjet népbiztos bádeni letelepedéséről forgalomba került hírek nem többek merő fantasztikumoknál.

— **Miss Európa a monacói virágkorzón.** Párisból jelentik: Miss Európa és a többi szépségkirálynők holnap a monacói fejedelem meghívására Monaco-ba utaznak, ahol résztvesznek az évenként megismétlődő híres virágkorzón. Miss Európa virágba borított kocsija közvetlenül a fejedelem kocsija után halad a menetben. A szépségkirálynőket ez utjukon is Walféle szerkesztő kíséri.

— **Hoover kormányalkításról tárgyal.** Párisból jelentik: A Le Matin washingtoni értesülése szerint Hoover Mtamból megérkezett Washingtonba s a hivatalbalépéséig még rendelkezésre álló időt most kormányának megalkítása iránti megbeszélésekre kívánja felhasználni. Hoover hosszabb tárgyalást folytatott több vezető politikussal és gazdasági szakemberrel, de véglegesen nem döntött kormányának személyi kérdéseiről.

— **Primo de Rivera szerint Spanyolországban minden csendes.** Párisból jelentik: Madridi jelentés szerint tegnap a király jelenlétében a kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a miniszterelnök a belpolitikai helyzetet ismertette. Az expozé során a miniszterelnök rámutatott arra, hogy az országban rend és nyugalom van s a kormány teljesen ura a helyzetnek.

PIHENÉS SZABADSÁG után vágyik mindenki. Erejét, munkaképességét fölfrissíti az **Ovomaltine**: az energia és tápérték koncentrációja.

— **Jöemberek figyelmebe.** Kopolvits Ignác, munkaképtelen, 59 éves zsidóasszony, aki a nehéz telet keresésképtelenül és minden támogatás nélkül húzta végig, azzal a kéréssel fordul a jóllelt emberekhez, hogy adományokkal támogassák. Szíves adományokat Galamb ucca 17 szám alatti lakására kér.

— **Primo de Rivera feloszlatta az engedetlen spanyol tüzérseget.** Madridból jelentik: Primo de Rivera királyi rendelettel feloszlatta a spanyol tüzérseget különállását, mert eddig a legtöbb forrongás a tüzértisztek köréből indult ki. A spanyol tüzérseget ezután a gyalogsági csapatok közé lesz beosztva, melyeknek felállításában De Rivera diktátor biztosnak hiszi magát. A politikai helyzet megvitatására tegnap Alfonso király elnökléte alatt a királyi palotában minisztertanács volt. Primo de Rivera e minisztertanács után kijelentette, hogy a király teljes bizalommal van iránta.

— **Meghalt Moissz anyja.** Newyorkból jelentik: Alex. Moissi, aki jelenleg Newyorkban vendégszerepel, tragikus körülmények között értesült édesanyja haláláról. Ibsen Kisértetek című darabjának harmadik felvonása előtt kézbesítették neki az édesanyja haláláról szóló sürgönyt. A színház igazgatója félbe akarta szakítani az előadást, Moissz azonban ragaszkodott ahhoz, hogy befejezzék rendben az előadást és végigjárta a harmadik felvonást is.

A háborút mint büntényt kell megbélyegezni

— **mondotta Kellogg államtitkár, amikor átvette disz-doktori oklevelét**

Washington, február 20. Georgetown egyetemének aulájában Kellogg államtitkár nagy beszédet tartott azon az ünnepélyen, amelynek keretében átadták neki az egyetem disz-doktori oklevelét. Kellogg államtitkár

a háborút örök időkre megbélyegző paktumról beszélt.

kijelentette, hogy véleménye szerint a Kellogg-paktum lényegesen megnehe-

zíti a jövőben egy háború kitörését. A békét nem lehet fegyverkezéssel biztosítani, hanem csakis a béke eszméjének a köztudatba való átvitelle által.

Nem elég a háborút elítélni: mint büntényt kell megbélyegezni.

A közvélemény állásfoglalásától függ végeredményben az, hogy a Kellogg-paktum elérte-e célját vagy sem.

A Duna-vidék lakossága felkészült a várható árvízveszedelem elhárítására

Ujabb hőszüllyedést észlelnek Európaszerte. A Szahara bázisain is fagy közszünetelt be

Bécs, február 20. A Duna osztrák szakaszán enyhült az időjárás és beállott az olvadás. A hatóságok emiatt nagyarányú árvízelhárító intézkedéseket fogantatásának, hogy az esetleges árvízveszedelem ne találja készületlenül a lakosságot és azokat, akiknek hivatása az elemi csapás elhárítása. A Duna egész vonalán, Klosterneuburg és Linz között már a mai napon megkezdtek a védőgátak megerősítését. Tizezrekre menő homokzsákok juttattak el Stockerau, Tulln, Krems, Melk, Ybbs, Grein és Linzbe, hogy a gátakon a fagy által támasztott réseket eltömjék és a védőművek felkészülten várhassák az előreláthatólag óriási víztömegeket produkáló áradást. A part mentén az összes folyamőrsegeket máris riadó készenlétebe helyezték s a partmenti falvakban fáklyákat osztottak ki arra az eshetőségre, ha az árvíz metelán az éjjeli órákban törne a községekbe. A pionircsapatok már parancsot kaptak a jégtorlaszok robbantására. A munkát valószínűleg holnap Wachaunál már megkezdik. A robbantáshoz olyan robbanóanyagot használnak, amely az explozió pillanatában körülbelül 4-500 fokos hőtermel és a torlaszok jégét a robbantáson kívül olvasztással is kevesbiti.

A megtett elővigyázati intézkedések mellett a hatóságok véleménye az, hogy az osztrák fővárost komoly árvízveszedelem nem fenyegeti.

Berlin, február 20. A Wesertől keletre

eső német területeken újra jelentős hőszüllyedés állott be. A hőmérséklet csökkenése az északoroszországi hideg levegő beáramlásának következménye. Berlinben éjjel —15 fok körüli volt a hőmérséklet s a Rajna-vidék kivételével csaknem mindenütt az országban a —15 fok alatti volt a hideg.

A meteorológiai intézet további éjjeli lehüléseket jósol.

Berlin, február 20. A rajnavidéki Leuchtingenben tegnap gázcsőrobbanás történt, amely nagy területen felszaktotta az uttestet. Több sebesülés is történt. Hasonló baleseteket jelentenek a Rajna-vidék más ipari városkaiból is.

Bécs, február 20. Iedérkezett jelentések szerint Albániában az északi hegyvidék lakói tömegesen özönlenek a nagy hidegek okozta nyomor és éhínség elől Szkutariába, ahol a menekülteket megfelelő közönyt fogadják. A menekültek nagy része koldulásból kénytelen fenntartani magát.

London, február 20. Kairói jelentés szerint az európai fagyhullám a Szaharában s égetési hatását. A sivatagi vizet napok óta jégkéreg borítja és a sivatag több pontján szokatlanul hideg időjárás uralkodik.

Budapest, február 20. A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint részben felhős, helyenkint ködös, egyébként száraz és igen hideg időjárás várható.

— **A dícsőszentmártoni Weiszbürg cég ötvenéves jubileuma.** A dícsőszentmártoni Weiszbürg Jakab Fiai cég február 16-án ünnepelte fennállásának ötvenedik évfordulóját. A szűk családi körben megtartott jubileumi ünnepségen dr. Krausz József főrabbi méltatta Weiszbürg Jakabnak, a cég megalapítójának érdemeit egyéniségét, aki egy hosszú emberöltőn át szorgalmas és becsületes munkájával osztatlan tiszteletet és megbecsülést vívott ki magának nemcsak Dícsőszentmártonban, de messzi vidéken is. A Weiszbürg cég a legjobb hírnévnek örvendő üzletek egyike Dícsőszentmárton és környékén Főszakmája vas és műszaki áruk, valamint autókalkatrézek. A cégnek a vasúti állomással szemben petroleum-, benzín- és olajtelepe van, a városi üzlet az utóbbi évek során a kor legmodernebb igényeinek megfelelően teljesen újalakult. A cég alapítója már nyugdíjas, a cég vezetését tovább a jubileumi ünnepség alkalmával egy művészi kivitelű ezüst serleget nyújtottak át Weiszbürg Jakabnak.

A kolozsvári Zeiré Mizracli kulturális estje. A Zeiré Mizracli Oneg Sabbat keretében február 22-én, péntek este

félkilenc órai kezdettel kulturstélyt rendez a Zs. N. Sz. Baron L. Pop ucca 10 szám alatti helyiségében. Az estély keretében Baumzweig Andor, a zsidó írók szerepe a nemzeti mozgalomban címmel, Klein Eljáhu Bialik tanulmánya címmel fog előadást tartani és végül Ullmann Andor, mint az egyesület új elnök fog rövid expozét tartani a Zeiré Mizracli szervezeti problémájáról. A vezetőség szívesen lát vendégeket és kéri az érdeklődők pontos megjelenését.

Dr. Pop Liviu főorvos közegészségügyi előadása. Folyó hó 22-én, péntek este 8 órai kezdettel dr. Pop Liviu főorvos Tuberkulózis elleni küzdelem címen egészségügyi előadást tart a Magánalkalmazottak otthonában, Farkas ucca 7 szám alatt. Ezen tanulságos és hasznos előadás teljesen ingyenes és mindenki számára szabad a bemenet.

— **A külföldi tőke élénken érdeklődik a magyar furdók iránt.** Budapestről jelentik: A furdótörvényjavaslat parlamenti tárgyalásánál Vass népjóléti miniszter elmondta, hogy a külföldi nagytőkések erősen érdeklődnek a balti furdók iránt. Ezzel szemben azonban a magyar bankok nem emelkednek ebben a kérdésben feladatuk magaslatára és egyáltalán nem törődnek a magyar furdók felendülésével.

Az Uráni a mozgóban lesz Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoport közgyűlése

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja f. hó 24-én délelőtt fél 11 órakor tartja az évi tisztújító közgyűlést az Uránia mozgó helyiségben, melyre tagjait ezután hívja meg.

Külön fontosságot tulajdonít a helyi csoport ezen közgyűlésnek, mely hivatalosan a tisztújítást megejteni és olyan vezetőséget választani, mely a helyi csoportot fokozott mértékben fogja munkaképesé tenni.

A kolozsvári helyi csoportnak ép azon adottságánál fogva, hogy a Szövetség székhelye működik, példaadó szerepet kell betöltenie az ország zionista közéletében. Ezt, az öt méltán megillető helyet akarja újból elfoglalni a helyi csoport.

A közgyűlésen a többek között fel fognak szólni: dr. Fischer Tivadar, dr. Fischer József és dr. Marton Ernő.

A kolozsvári zsidó lársadalomban élénk érdeklődés nyilvánul meg máris a közgyűlés iránt, amelyen az összes ifjúsági szervezetek és a WIZO kolozsvári tagozata is képviselve lesznek.

Rádió műsor

Idő: középeurópai

Csütörtök, február 21. — Budapest, 9.15: Gramofonhangverseny; 12.05: Trió hangverseny; 16: Rádió Szabad-Egyetem; 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés és hírek; 17.40: Cigányzene; 18.45: Angol nyelvoktatás; 19.40: Lebar Éva c. operettjének előadása a Studióból; 22.10: Időjelzés, hírek, időjárásjelentés, Utána Farkas Jenő. — Bécs, 16: A Silving kvartett hangversenye; 19.30: Zenekari hangverseny. — 5. G. B. Daventry Experimental, 16.30: Orgonahangverseny; 18.30 Táncczene; 22.15: Zenekari hangverseny. — Kattowitz, 17.55: Kamarazene, 22.30: Táncczene. — 2. L. O. London 5xx Daventry, 12: Nellie Palliser (sopran) hangversenye; 16: Josef Green (tenor) hangversenye; 22.30: Táncczene. — Milano, 20.30: P. Mascagni: Isabeau c. operájának közvetítése. — Nápoly, 17: F. Marcadante (sopran) hangversenye; 21.02: Operett közvetítése. — Stuttgart, 16.35: Délutáni hangverseny 20: G. Puccini: Turandot c. operájának közvetítése.

Péntek, február 22. — Budapest 9.15: Trió-hangverseny; 12.05: Cigányzene Szünetben hírek; 17.40: Az Első Budapesti Citerakör hangversenye; 18.40: Francia nyelvoktatás; 19.15: Gyorsírási tanfolyam; 19.50: Palló Imre, a m. kir. Operaház tagjának dal- és nótataestje; 20.50: A Baumgarten-alapítvány díjainak nyertesei saját műveikből olvasnak fel; 22.30: Zenekari hangverseny. — Bécs, 16: Délutáni hangverseny. Lola Zyke hangversenyének kezdő közreműködésével; 17.30: Gitár kamarazene. — Brüsszel, 20.15: Részletek Rosini: Sevillai borbély c. operájából. — 5. G. B. Daventry Experimental, 15: Orgonahangverseny; 16: Táncczene; 18.30: A házizenekar hangversenye; 20: Kamarazene. — Krako 12.10: Gramofonhangverseny; 17.55: Hangverseny közvetítése Varsóból. — 2. L. O. London 5xx Daventry, 12: Hegedű és zongorahangverseny; 12.30: Orgonahangverseny; 23: Táncczene. — Nápoly, 17: D. Nardi (szopran) hangversenye; 21.02: F. Marchetti: Ruy Blas c. operájának közvetítése. — Róma, 17.30: Szórakoztató zene; 20.45 Kálmán Imree: Bajadér c. operettjének közvetítése.

Csütörtök
EGY
A szat
egy

A szat
egyesele
Kelet bes
ber hó 2
biláris r
ben is r
zönyre,
lom rész
övezi. A
kódése a
csőséget
utolsó a
fogásánál
sületi k
mindenté
nyitják a
és szivül
nyes any
zódik, cs
vak közö
lásra és
anyaga v
kiadásait
kénytelen
tagja és
nem fizet
Főleg az
csökkenti
társadalm
ugy anya
fogva, az
rühhatnán
épp azok
labb ettől
kellene g
let a köz
láthatatlan
ról, hogy
szerep sp
hasson. H
a konzol
napjai, an
gét érzi a
egyeselet
ba-egyes
feszítése
tet újból
magára v
rozta sür
fog rende
bat este
nyes sít
rendez a t
re a jelt
sabbnál-v
érdekeseb
erre ne
szempont
nül, hanc
pontokból
anyagi sít
tosíthassá
— A Ba
kéri az it
dea egyes
magában
vagy se,
körülmen
anyagi é
Barkochb
repülő, h
nak meg
osztályk
meg fogt

— Cáfó
ret. Páris
ég hivatal
dalomról
híreket.

mozgóban lesz Koloszvári helyi közgyűlése

16 Nemzeti Szövetség
oportja f. hó 24-én del-
tartja ez évi tisztújító
ánia mozgó helyiség-
t ezután hívja meg.
ot tulajdonít a helyi-
gyűlésnek, mely hivatal-
megerősíteni és olyan ve-
ni, mely a helyicsopor-
kben fogja munkaké-

műsor

Épeurópai

ár 21. — Budapest,
angverseny; 12.05:
16: Rádió Szabad-
dőlés, időjárásje-
17.40: Cigányzene;
oktatás; 19.40: Le-
ttjének előadása a
dőlés, hírek, idő-
Farkas Jenő. —
g kvartett hangver-
ekari hangverseny,
ntry Experimental,
verseny; 18.30 Tanc-
ari hangverseny. —
Kamarazene, 22.30:
O. London 5xx Da-
Palliser (sopran)
Josef Green (tenor)
30: Tánzene. —
ascagni: Isabeau G.
ése. — Nápoly, 17:
sopran) hangver-
ett közvetítése. —
lutáni hangverseny
raudot c. operájá-

— Budapest 9.15:
12.05: Cigányzene
17.40: Az Első Buda
gverseny; 18.40:
s; 19.15: Gyors-
10: Palló Imre, a
jának dal- és nő-
Baumgarten-alapít-
sei saját műveik-
30: Zenekari hang-
5: Délutáni hang-
Hangversenyéne-
ével; 17.30: Gitár
szel, 20.15: Rész-
borbély c. ope-
Davertry Experi-
hangverseny; 16:
házi zenekar hang-
razene. — Krako
verseny; 17.55:
ése Varsóból. —
Davertry, 12: He-
verseny; 12.30:
23: Tánzene. —
(sopran) hang-
Marchetti: Ruy-
közvetítése. —
tató zene; 20.45:
c. operettjének

EGYESÜLETI ÉLET

A szatmári Barkochba Sport- egyesület jelmezbálja elé

A szatmári Barkochba zsidó sport-
egyesület, amint annak idején az Uj
Kelet beszámolt róla, a múlt év decem-
ber hó 28-án tartotta meg 7 éves ju-
biláris ünnepélyét. — Akkor cikkünk-
ben is rámutattunk arra a gyilkos kö-
zönyre, amely az itteni zsidó társada-
lom részéről ezt a Sportegyesületet
szövezi. A Barkochba, amely hét évi mű-
ködése alatt számtalanszor szerzett di-
csőséget a zsidó sport nevének, a leg-
utolsó az itteni zsidó társadalom párt-
fogásának ranglétráján. Minden egy-
sületi klubéletre, mindenféle bátra,
mindenféle mulatságra bőségesen ki-
nyitják a szatmári zsidók erszényüket
és szívüket, minden összejövetel vé-
gződik, csak a Barkochba árva az ár-
vak között, nem talál kellő méltányo-
lásra és pártfogásra. A legnagyobb
anyagi válsággal küzd az egyesület,
kiadásait a vezetőség saját zsebéből
kénytelen fedezni. miután nincs elég
tagja és a meglévők közül is sokan
nem fizetik be rendszeresen a tagdíjakat.
Főleg az deprimálja a vezetőséget és
csökkenti ambícióját, hogy az itteni
társadalom legexponáltabbjai, akik
ugy anyagi, mint erkölcsi súlyuknál
fogva, agilitásukkal nagyban hozzájár-
ulhatnak az egylet föllendítéséhez
épp azok tartják magukat a legtávo-
labb ettől az akciótól. Pedig azt meg-
kellene gondolniuk, hogyha ez az egy-
let a közöny folytán feloszlik, ugy be-
láthatatlan időre le kell mondaní ar-
ról, hogy itt, Szatmáron, valaha is ilyen
szervi sportegyesület ujból megalakul-
hasson. Hiszen jönni fognak majd még
a konzervatív derűsebb, nyugodtabb
napjai, amikor majd valóban szükse-
gét érzi az itteni zsidó társadalom ily
egyesületnek a működését. A Barkoch-
ba-egyesület vezetősége utolsó erő-
feszítéseket tesz most, hogy az egylet
ujból föllenditse. E célból, hogy
magára vonja a közfigyelmet, elhatá-
rozta sűrű egymásutánban estélyeket
fog rendezni. Most f. hó 23-án, szomb-
bat este is egy igen nagyszabású, fé-
nyes sikerűnek ígérkező jelmezbált
rendez a Dacia összes termében. Föl-
hívja a társadalom figyelmét, hogy er-
te a jelmezbátra, amelyet változato-
sabbnál-változatosabb, érdekesebbnél-
érdekesebb jelmezek fognak tarkítani,
erre nemcsak saját szórakoztatása
szempontjából jelenjen meg okvetle-
nül, hanem a főleg fent kifejtett szem-
pontokból is, hogy ennek az estélynek
anyagi sikerével hosszabb időre biz-
tosíthatassák az egyesület működését.
— A Barkochba vezetőség kérve-
kéri az itteni zsidó társadalom min-
den egyes tagját, hogy mikor mérlegeli
magában: elmenjen-e az estélyre
vagy se, ugy tartsa szem előtt azt a
követelményt, hogy ennek az estélynek
anyagi és erkölcsi sikerétől függ a
Barkochba egzisztenciája. A vezetőség
reméli, hogy az itteni zsidó társadalom
nak megszólal jobbik, zsidó énie és
osztálykülönbség nélkül, mindnyájan
meg fognak ott jelenni.

Izszak Arnold

— Cáfollják a mexikói forradalom hí-
rét. Párisból jelentik: A mexikói követ-
ség hivatalosan cáfolja a mexikói forra-
dalomról a külföldi sajtóban terjesztett
híreket.

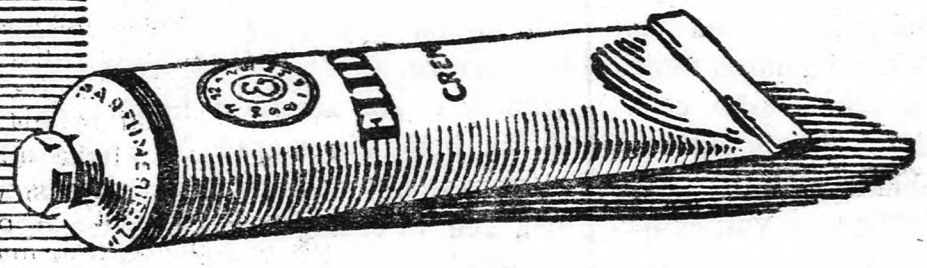

Mikor

legyen a nő a legszebb?
Reggel, délben, vagy este?
Mindég — ez a legnagyobb
titka a sikernek. Természe-
tessen szépség és üdőség
minden időben lehetséges az
Elida minden időben Creme
használata által. Nemcsak
lehetséges, hanem könnyen
és kellemesen elérhető.

„Elida minden időben Creme“
minden órában kellemes. Táplálja a bőrt.
Megakadályozza a ráncképződést. Ov-
és gyógyít, nem fényes, nem zsíros, nem
ragad, gyorsan eltűnik. A bőr-
nek megadja az alabástrom kinézését.
A tubus ára Lei 45.—.

Kezdje el holnap reggel.

ELIDA MINDEN IDŐBEN CREME

Banktörvényt készít elő a kormány

Meg fogják szigorítani a bankalapításokat és a pénzügyintézetek működését

(Bucuresti-Bukarest, február 20. Az Uj
Kelet tudósítójától.) A stabilizáció meg-
valósításával kapcsolatban a kormány a
pénzpiac normalizálására további in-
tézkedéseket vett helybe. Beavatott hely-
ről származó értesülésünk szerint rövi-
desen sor kerül a banküzlet szabályozá-
sára, amely irányban már a liberális
kormány is kísérletet tett. A liberális

kormány által kidolgozott banktörvény
azonban olyan lehetetlen rendelkezése-
ket tartalmazott, hogy a javaslat soha-
sem került komoly tárgyalás alá.
A jelenlegi kormány teljesen új elvek
szerint kívánja a banküzleteket sza-
bályozni. A pénzügyminiszteriumban
már majdnem teljesen készen áll az új
törvényjavaslat, amely hír szerint vála-

gosan körvonalazott feltételeket mi-
nyaz a banküzletekkel való foglalko-
zással kapcsolatban. A készülő bank-
törvény bizonyos mértékig megszigorító
jellegű lesz ugyan, de egyfelől respek-
tálni fogja a szerzett jogokat, másfelől
pedig biztosítani fogja a pénzpiac zavart-
alan működését.

A Bukarest-budapesti telefonvonal miatt Erdély nem tud kapcsolást kapni Temesvárral

Brassó, február 20. Még át sem ad-
ták a magánforgalomnak a Bucur-
Budapest közvetlen telefonvonalat,
mar is érezhető a reakciója annak az
örömmek, mely az új telefonkapcsolat
felvétele nyomán támadt. Az arnyék
ugylátszik mindenkor a fény követője
marad.

A telefonösszeköttetés a belföldön
eddig sem volt kifogástalan, most azon-
ban bémítú intézkedés lépett életbe.
A Gyulafehérvár-Temesvár közvet-
len telefonvonal állott eddig az erdélyi
városok rendelkezésére és lehetővé
tette a Bánság fővárosának telefon-
összeköttetését az erdélyi centrumok-

fon csődjével, mert a gyulafehérvár-
aradi vonal csaknem használhatatlanul
zug, a telefonálás vállalkozása, ve-
szedelmes vállalkozássá növekedett és
Temesvár kapcsolata az erdélyi váro-
sokkal állandóan rossz vonal követke-
zében, hacsak gyors intézkedés nem
történik, megszüntnek tekinthető.

Kívánatos volna, hogy a Bukarest-
Budapest telefonvonal részére, csak a
nap bizonyos óráiban foglalják le a vo-
nalat és így lehetővé tegyék a Bánát
és Erdély további telefonkapcsolatát,
mely különben gazdasági szempontból
súlyos károkat fog maga után vonni.

Kívánatos volna, hogy a Bukarest-
Budapest telefonvonal részére, csak a
nap bizonyos óráiban foglalják le a vo-
nalat és így lehetővé tegyék a Bánát
és Erdély további telefonkapcsolatát,
mely különben gazdasági szempontból
súlyos károkat fog maga után vonni.

Egy-két év múlva csak az élvezheti a nagy filmeket, aki angolul tud

Szenáriumok helyett szindarabokat vásároznak az amerikai filmgyárak

Páris, február 20. — Ha igaznak bizonyulnak a hírek, melyeket Amerikából ropit felénk a táviró, rövid időn belül korszakalkotó változás áll be a filmgyártásban. Az új «beszélő» film annyira tökéletes, hogy már nemcsak szindarabokat, éneket ad le megkapó tisztasággal, hanem egész szindarabok előadására is képes. Az alkalmazott újítások beváltak: sikerült a hangot annyira lagvitani, anélkül, hogy az erőteljességéből bármit vesztett volna, továbbá a kellemetlen és illuziót rontó melleszereket csaknem teljesen eliminálni, hogy egy élő előadást, élő és beszélő színészekkel tud érzékeltetni. A plasztikum hiányzik, természetesen, azonban, legyünk őszinték, ezt a nagyközönség jórésze nem is keresi. Párisban már kezdik is bevezetni az újítást. Már hónapok óta van műsoron ugyanaz a beszélő film s mindennap zsúfoltt házat vonz.

Amerikában a mozgószínházak felmondottak százötvenezer zenésznek, miután az új filmek elsőrangú zenekísérettel vannak ellátva, így a muzsikusok feleslegessé váltak. A színházak ugyanis berendezkednek a modern beszélő filmekhez szükséges felszereléssel, nem bérelnek többet «néma» filmet. De maga a közönség is újat kíván. A detektívfilmek ma már a falun sem kellenek, a humoros filmek rajongóinak száma mindinkább csökken, a «happy end»-es darabokkal csőmőrülésig van a publikum. Valami újat kellett találni, ami még nem volt és miután amerikaiak a világ legnagyobb filmvállalkozói, hozzátették: ami a kiadásokat csökkenti a színházak részére, de a közönség fokozottabb igényeit is kielégíti.

A közönség szempontjából ez csak előnyt jelent, hiszen ezzel a legkisebb

faluban is nemcsak egy jó filmet, hanem egy 50-70 tagból álló zenekar kísérezőzenéjét is élvezhetnék azok, akik egyébként ritkán jutnak hozzá, hogy műélvezetben részesüljenek. Mindezenre társadalmi probléma, hogy az eddig alkalmazott zenészek, akiknek a száma Európában nem kevésbé tekintélyes, hogy fognak az élethez elhelyezkedni, mikor már így is túlterhelt van ezen a téren. Sokkal fontosabb azonban a másik esemény, az amerikai filmgyárak vezetőinek intézkedése, mellyel megszüntették az összes filmszenárió tárgyalásokat és kész szindarabok vásárlására intásították ügynőiket. Ezek a szindarabok természetesen csak angol nyelven írók lehetnek (illetve fordítások). Párisban magában közel egymillió dollár értékben kötötték le az ügynőköt filmtárgy darabokat és kész szenáriókat és ezektől az ügyletektől most egyszerre visszaléptek. Ennek a hatására könnyen elképzelhető, hiszen az iródalom így háttérbe szorul, legalább is egy időre. A közönség szempontjából azonban még sokkal nagyobb jelentősége van a dolognak. Hiszen ez azt jelentené, hogy ezután az összes nagy és szép, művészeti szempontból is jelentős darabok csak azok részére lesznek hozzáférhetőek, akik tökéletesen bírnak egy világnyelvet, elsősorban persze az angolt. Beszéljenek a számok. Az amerikai filmiprodukciónak 65%-a belföldön marad és csak 33% megy a többi világrészbe. Ebből is még cca 14% angolokta vidékre, illetve angol nyelven beszélő területre lesz expedálva. Az összes egyéb nyelven beszélő területek filmszenariójából nem lesznek ki többet 21%-al, melyben szintén van néhány percent angolul is értő. Könnyen érthető tehát, hogy ezután az összes nagyszabású filmek, tudniillik a beszélő filmek, angol nyelvek lesznek. Hátrányba szorulnak a kis nemzetek, az ő nyelvükön nem fognak gyártani, vagy csak olcsó kiállítású és természetesen silány darabokat, hiszen a film elsősorban üzlet és a gyárak nem termelhetnek olyan árut, amelyre ráfizetnek. Jellemző a világhegemoniát élvező filmkonzernokra, hogy egyik világhírű darab dísz

leteit, miután a darabot odahaza lejárt szották angolul, hajóra pakolták és átszállították Spanyolországba, ahol most keresnek rá, illetve szerveznek össze egy együttest, amely a darabot spanyolul lejátssza. Ez is politika a filmben és világos képet vet az amerikai törekvésekre, amellyel a spanyolnyelvű amerikai országokat igyekszik behálózni. A spanyolok meg fogják hát kapni a legjobb darabokat anyanyelvükön, főleg Washington jóvoltából. De mi lesz a kis nemzetekkel, akik ed

A Matild-viz

egyetlen banketten sem hiányozhat, mert ez a vezető márka.

dig is főleg olcsó és rossz német filmeket láttak. Mi lesz ezzel a mozipublikummal a jövőben. Nagy kérdés.

Amerikai stílusú rablótámadás egy frankfurti szücsüzletben

A banditák a kereskedőt elkábították és kifosztották az üzletet

Frankfurt, február 20. Az amerikai vadnyugatra emlékeztető vakmerő rablás történt szombaton Frankfurtban, a belváros egyik előkelő prémüzletében, a Sickos és Gulinis cégnek a Bostontrassen levő pelyes boltjában. Az üzletbe beállított egy fiatal ember, aki nyilván tudta, hogy csak a tulajdonos tartózkodik az üzletben, mert három segédje spanyolul beszéltek. A fiatal ember egy előző nap rendelt prémgallért kért, és amíg Sickos az üzleti könyvekben keresgélt, hogy milyen prémgallérról van szó, azalatt az ismeretlen fiatal ember hozzáugrott s kloroformos kendőt tartott az orra alá, amitől azonnal elkábult.

Másfél óra telt el, amíg a kereskedő

magához tért és ekkor megrémülve látta, hogy minden kirakaton és üzletajtón is le vannak huzva a redőnyök és az üzletben négy ismeretlen ember gyümöszöli a drága prémekeket a magukkal hozott bördöndökbe. Mint a kereskedő a réndősségen elmondotta, rémülten kiáltani kezdett, mire ugyanaz a fiatal ember, aki elkábította, revolvert rántott és rákötött, a golyó azonban csak a vállát surolta. Ezalatt három társa bezárta a bördöndöket, a negyedik pedig revolverével sakkbantartva, a kereskedőt lefedte társait, amíg azok az udvarra nyíló hátsó ajtón elmenekültek, majd ugyanazon az uton távozott maga is.

A kolozsvári Fischer-üveggyár megnyerte a Tordai Üveggyár Rt. elleni pörét

A bíróság 2 millió 300 ezer lej helyett csak 583 ezer lejt ítél meg a vitás jutalékból

(Cluj-Kolozsvár, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Érdekes kártérítési pör zajlott le ma délelőtt a kolozsvári törvényszék harmadik szekciójában. A pör kimeneteléről különösen kereskedelmi körökben nyilvánult meg sokakban érdeklődés. Az érdeklődés azzal volt magyarázható, hogy az evek óta húzódozó pörben két ismert cég, a Tordai Üveggyár Rt. és a kolozsvári Fischer Kálmán Üveggyár érdekeltek. A tárgyalás során a periratokból kitűnt, hogy a két cég éveken ezelőtt szerződéses viszonyba került egymással, amikor a Tordai Üveggyár a Fischer-céget képviselővel bízta meg és kötelezte magát, hogy a Fischer cég által szerzett üzletfelek vásárlásai után 5 százalékot fizet neki jutalék címen. Ebből a viszonyból differenciák merültek fel a két cég között, mire a Fischer cég 2 millió 300 ezer lejért perelte az Üveggyárt.

A mai tárgyaláson az Üveggyár jogi képviselője a bíróság előtt kijelentette, hogy az Üveggyár és a Fischer Kálmán cég közötti szerződés elavult és hogy azok a kereskedők, akikről Fischer Kálmán azt állítja, hogy ő irányította az Üveggyárhoz, nem vásároltak be, mivel az árak felett nem tudtak a gyárral meg egyezni. Ezzel szemben a Fischer cég fenntartotta követelését, mire a törvényszék számos tanúnak a kihallgatását rendelte el. A tanúk vallomásából kitűnt, hogy a Fischer cég által Tordára irányított kereskedők tényleg Fischer közvet-

lése eredményeképpen eszközölték bevásárlásaikat. Ennek tisztázása érdekében, hogy a két cég közötti szerződés elavult-e vagy sem, a törvényszék szakértőket küldött ki, akik megállapították, hogy a Fischer cég ténylegesen vevőket szerzett az Üveggyárnak és hogy ezek a vevők jelentős bevásárlásokat eszközöltek. Ezzel egyidejűleg a szakértők jelentősen kisebb összegben állapították meg az új jutalékokat, amely a Fischer cégnek jár az Üveggyártól.

Hosszas pereskedés után a törvényszék ma ítélkezett végre a bonyolult polgári pörben és kötelezte a Tordai Üveggyárt, hogy a Fischer céggel kötött szerződés alapján 583 ezer lej fizessen ki üveggyárban, jutalék képen a Fischer cégnek.

LEPAGE zenemű-osztály

ingyen kotta

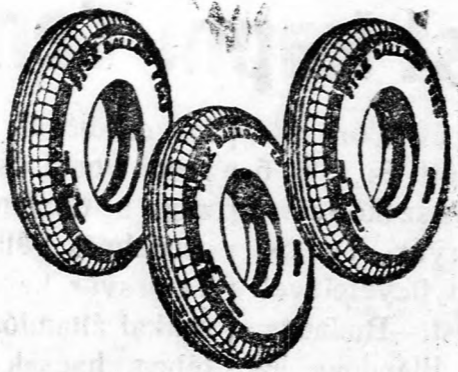
és zeneműjegyzékeket.
Név _____
Cím _____
Fenti szelvényt küldje be a Lepage-nak

HOTEL IMPERIAL PALACE

Igazgató: TASCU CIOMU.
Calea Victoriei No. 47. Telefon 31282. Bukarest Szombes a királyi palotával. Telefon 31283.
Elsőrangú szálloda, teljesen alakított. 110 világos, elegánsan bútorozott szoba. Páldás tisztaság. Közvetlen fűtés, fürdőszobák, lift. Melegviz az összes emeleten. A legújok és legjobb minőségű utasszolgálat. Minden nyelven beszélők.

Tusnádfürdő legszebb helyén fekvő „Schweitz“-üdülőtelep február 15-én megnyílik. Allandóan fűtött, kényelmesen berendezett szobák, meleg víz, legolcsóbb napi árak mellett. Érdeklődőknek prospectust küld. — „Schweitz“-üdülőtelep vezetője: Baia Tusnádfürdő Fényes László Targu-Mures.

„FISK“ külső és belső autógummik

Tegyen egy kísérletet Allandóan nagy raktár

A legnagyobb biztonságot, könnyedséget és a legnagyobb kilométerteljesítményt nyújtják Romániai vezérképviselőt:

AUTO-MECANICA S. A.

Központ: Cluj. Fiók: Bucuresti, Str. Luterană No. 25.

Nem

Vis

(Bucuresti) Kelet tudó pénzügyi vonatkozó valóság ad milliárd 20 szesen csak lej folyt be szedett ille az importál 534 ezer 1 milli 355. Az export nap volt s jából pedig előt a ki 900 millió hard 271 n Ezzel ka terümmál hogy

a behozatott ara mat a ko toztatni le

Mint ismer nagyváradi

Együttműködési jelzés társaság el a lentik: A k jának köze eladósodott Ennek a pr gyalásokat egy román letelepítéséről ladott stad szemet az u alapítókével megalakulni a Dresdner a fennmaradó rikai, holland érdekeltsége ineztet, kizé hosszulejára öbb pedig sével is fog Felszabadí mármazó le lentik: A k következő eladókoból teleben: „A sáról szóló t Gyümölcszár

DEVIZA

- Zürich —
- Newyork —
- London —
- Páris —
- Milano —
- Prága —
- Budapest —
- Belgrád —
- Bukarest —
- Varsó —
- Bécs —
- Berlin —

Közgazdaság

Nem szállítják le az importvámok negyvenes szorzószámát

Visszaestek a kincstár vámbevételei 1928-ban

(Bucuresti-Bukarest, február 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Most tette közzé a pénzügyminisztérium az elmúlt évre vonatkozó vámbevételei statisztikát. A hivatalos adatok szerint az előirányzott 9 milliárd 200 millió lej helyett tavaly összesen csak 6 milliárd 918 millió 508.977 lej folyt be vámokból. A kivitt áruk után szedett illetékekből 721 millió 654.061 lej, az importált árukból 6 milliárd 97 millió 534 ezer 112 lej, más jövedelmekből 99 millió 355.224 lej volt az állam bevétele. Az export tekintetében leggyengébb hónap volt szeptember, az import szempontjából pedig december hónapja. Tavalyelőtt a kincstár vámbevételei 7 milliárd 900 millió előiránnyal szemben 9 milliárd 271 millió 599.911 lejt tettek ki.

Ezzel kapcsolatban a pénzügyminisztériumnál azt az értesülést szereztük, hogy

a bevezetési vámtarifában megállapított arányvámok 40-es szorzószámát a kormány nem fogja megváltoztatni csak az új vámtarifa életbe lépésével egyszerre.

Mint ismeretes, a régi importőrök és a nagyvárosi kereskedők akciót indítottak,

Egy milliárd lej alaptőkével mezőgazdasági jelzáloghitelintézet létesítését határozza el a kormány Bukarestből jelentik: A kormány gazdasági programjának középpontjában tudvaleg az eladósodott mezőgazdaság fellegelése áll. Ennek a problémának megoldására tárgyalásokat kezdett külföldi tőkésekkel egy román mezőgazdasági hitelintézet létesítéséről. A tárgyalások igen előrehaladott stadiumban vannak és a terv szerint az új jelzálogbank 1 milliárd lej alaptőkével fog Bukarest székellyel megalakulni. Az alaptőke egyharmadát a Dresner Bank fogja lejegyezni, míg a fennmaradó részt angol, francia, amerikai, holland, olasz, svájci és román érdekeltségek vennék át. A jelzáloghitelintézet kizárólag a kisgazdáknak fog hosszulejárta hiteleket folyósítani, később pedig kötvénykölcsönök kihelyezésével is fog foglalkozni.

Felszabadítják a devizaeladásokból származó lejtételeket. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium ma a következő diszpozíciót adta le a devizaeladásokból származó lejtételek tekintetében: „A devizaügyletek szabályozásáról szóló törvény módosításáig a pénzügyminisztérium elrendelte a törvény

hogy a lej stabilizálásával a kormány a román valuta hivatalos árfolyamának megfelelően szállítsa le az aranylejtben megállapított vámok koefficiensét. A pénzügyminisztérium a kérés teljesítésétől részben azért vonakodik, mert ezáltal az állam importvámbevételei a költségvetési előirányzat által megállapított idő előtt csökkennének, másrészt pedig a szorzószám leszállítása bizonyos gazdasági csoportoknak kedvező volna, másokra azonban kedvezőtlen, viszont a kormány nem akar részleges intézkedéseket foganatosítani, hanem generálisan kivágya a kérdést megoldani.

Az új vámtarifa életbe lépésekor az importvámokat a lej stabilizált árfolyama alapján fogják megállapítani.

Természetes, hogy az érdekelt kereskedők nincsenek megelégedve ezzel a megoldással és a kereskedelmi kamarák útján továbbra is követelik, hogy a vámdíjakat a lej stabilizált árfolyama alapján számítsák ki. Hír szerint az importőrök ebben a kérdésben a bírósághoz fordulnak, ha a kormány nem honorálja kívánságukat.

4-ik szakaszának a gyakorlatban való felfüggesztését. Ez a törvényszakaszk blokkolja a külföldi pénzintézetek által vásárolt devizákból keletkezett lejtételeket. A Monitorul Oficial közölni fogja azt a minisztertanácsi határozatot, amely a 4-ik szakasz alkalmazásának felfüggesztéséről szól. A devizák eladásából származó számlákon szereplő lejtételeket szabad lejtént kell tekinteni minden megkötöttség nélkül, minthogy a jövőben semmiféle megkülönböztetés nem lesz a szabad és a blokkált lej között.”

Hirdetés.

Dr. Pordea János közjegyző közbejövetele mellett Clujon Str. Regina Maria 14 szám alatti textilüzletben az iparhatóság 3826—928 sz. engedélyének keretein belül el fognak adni különböző férfi és női szövetek, vásznak, szőnyegek, selymek, asztalnemiek, barchet, paplan, és különböző mosóárúk 1.200.000 lei értékben, tételesen, becsértéken alul is, folyó hó 12-én d. u. 3 órai kezdettel (és a következő apokon.)

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Csütörtökön fél 9-kor: En és a hugom. (A párisi és budapesti színházi évad legszenzációsabb, legragyogóbb sikerű vigjáték-ujdonsága. Poór Lili főlépésével. Premiére-bérlét 29 sz. Ssz.: 273.)

Csütörtökön 11-kor: I. Az anya. II. A sátán maszkja. (Lidia Potoczka művész-színházának második vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Szorozatszám: 274.)

Pénteken fél 9-kor: En és a hugom. (2-odszor. Napi bérlét 28. sz. A. Szorozatszám: 275.)

Szombaton d. u. 5 órákor: Bölcsődal. (Ujdonság, Poór Lili főlépésével, mozihelyárrakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes jegyárrakkal. Ssz.: 276.)

Szombaton fél 9-kor: Es és a hugom. (3-adszor. Napi bérlét 28 szám, B. Ssz.: 277.)

Szombaton este 11-kor: Két világ között. Lidia Potoczka művész-színházának harmadik vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárrakkal. Ssz.: 278.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Romeo és Julia. (Mozihelyárrakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárrakkal. Ssz.: 279.)

Vasárnap d. u. fél 7-kor: Finom kis lakás. (Párisi bohózat-ujdonság, csak felnőttek számára. Mérsékelt helyárrak. Ssz.: 280.)

Vasárnap este 9-kor: Lidia Potoczka művész-színházának bucsu-vendégjátéka. (Mérsékelt emelt helyárrak. Ssz.: 281.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Csütörtökön 4-kor és 6-kor: A kaméliás hölgy.

Pénteken 4-kor és 6-kor: A kaméliás hölgy.

A Nemzeti Színház és a Román Opera heti műsora:

Csütörtök: Medea (gyermekelőadás.)
Péntek: Tosca. John Sullivan vendégjátékával.

Szombat: Hét eladó lány.
Vasárnap d. u.: Ember, aki a halált látta.

Vasárnap este: Lohengrin. Wagner hatálatlan operájának reprice John Sullivannal, akinek ez a leghíresebb szerepe. Maria Snejnának, a bukaresti opera énekesnőjének fellépésével.

Hétfő: Szókratész a szerájból.
Kedd: Liliom. Bemutató.
Szerda: Lohengrin John Sullivannal és Maria Snejinnal.
Csütörtök: Medea (gyermekelőadás.)

A színházi iroda közleményeit:
Ma este van az En és a hugom premiéreje. Ragyogó estéje lesz ma a ma-

gyar színháznak: A párisi és budapesti színházi szezon legmulatságosabb, legszelemesebb vigjáték-ujdonságának, az En és a hugomnak lesz a premiéreje. Csupa derű, csupa ötlet, csupa szín ez az új vigjáték, amely Páris közönségét egy évig szórakoztatta minden este s Budapesten is oriai sikert aratott a Belvárosi Színházban. Az En és a hugom négyszer kerül színre: ma, holnap, szombaton és hétfőn. Előadások kezdete minden este félkilenckor. Főszereplők: Poór Lili, Székelyhidy Adrienne, Hoykó Ferenc, Mészáros Béla, Mihályffy László, Olasz Lajos.

Ma és holnap utóljára: Kaméliás hölgy. Az amerikai filmgyártás egyik legcsodásabb remekműve, a Kaméliás hölgy, ez a 10 felvonásos, mélyen megható dráma, már csak ma és holnap látható a magyar színházban. Előadások kezdete: 4-kor, és 6-kor. Helyárrak 30, 20 és 10 lej.

Szombaton 5 órákor Bölcsődal, mozi helyárrakkal. Szombaton délután 5 órákor Fodor László óriási sikerű ujdonságát, a Bölcsődalt fogják adni Poór Lilivel.

Szeszgyárosok, szeszfűzők

nem nélkülözhetők

A szeszgyártás kézikönyvét

A le-részletesebb, legérthetőbb módon megírt szakmunka. Szerkesztették: Dr. Herics Tóti Jenő és Osztróvsky Antal műgyetemi magántanárak. Ara fizetve 1100, kötve 13.00 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben — 400 lejtért kapható az Uj Kelet könyvoszt.-ban

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszer közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Ap óhi detések díja előre fizetendő lejtételeket csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg melléke van. Lejegyzési hírek díja 200 lej, előfizetőknek 150 lej.

Talp-, felsőbőr- és vás. ruhafűzők nagy mennyiségben eladó Carmen Cipőgyárnál. Oradea. 1656

A mélyen tisztelt hölgyközönség szives tudomására hozom, hogy nődivatszalonomat a Tel ki-ucca 2. szám alatti helyen Cal. Reg. Ferdinand (v. Ferencz József-ut.) 87. szám alá és kérem a nb. közönség további szives támogatását. Székely Sári nő divatszalon C. Reg. Ferd. 87.

Fiatalember és nők teljes elátására felvettünk. — Cal. Regele Ferdinand (v. Ferencz József-ut.) 87. Köser bodega.

Keresünk agilis ügy-
nőket, kik kisebb vidéki városokban butorasz-
talosokat látogat, kur-
rens ckk eladására.
Értekezni a kiadóban.

Keresek március 1-re
szoba könyv a, fürdő-
szoba (avagy haszná-
lattal) mellékhelyiség-
gel lakást. Cim a ki-
adóban.

Hajhullás
és hajkorpa ellen
legjobb szer az
„Egger-Petrol”
A ható minden
gyógyszertárban és
drogueriában

Hunwald
Cluj, Str. Vlahuta
(v. I. Bolyai-ut.) 3.
Telefon 1-47 szám

Üvegezőszóda és
tűkőgyár. Tábla-
tűveg rektár és
üvegezői vállalat.
hibás tűk: újra
foncsorozása

TÖZSDE

A piac változatlan

Valutapiac 1929 február 20 (Rador)

DEVIZÁK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	324 — 3240	—	—	42250	3232	11039	17694	65005	1923
Newyork	168 — 15	520	520	2561	16760	573 Q	71180	3880	—
London	814 10	252330	2 2320	12426	815	2 425	345175	16393	494 4
Páris	659 — 659	203070	2031	—	6 650	23929	2782	13205	39075
Milano	887 — 882	272250	272250	13405	880	3001	3723	17087	5 325
Prága	49850	154150	154150	—	498	1097	2106	—	2 6
Budapest	2940 — 2940	906750	9068	—	2928	—	12409	5 925	—
Bélgia	—	912 5	913	—	291	—	100375	1249	5933
Bukarest	—	310 0	310	15 0	—	—	343	42737	2032
Varsó	—	5 30	530	—	1905	—	6430	7950	37887
Bécs	1920	73 5	7305	—	2360	—	80587523	—	47477
Berlin	2308 — 2308	12347 0	12347 0	—	3999	—	136009	16914	80321

Száz lej árfolyama: (utó) Zürich 310, Páris 1530 Budapest 34150, Bécs 42562, Prága 2 125

1929 február 21.
Tild-viz
Eften sem hiányoz-
a vezető márka.
és rossz német filme
z ezzel a mozipubli-
n.
Ámadás
üzletben
és kifosztották
Ekkor megrémülve
kirakaton és üzlet-
huzva a redőnyök
y ismeretlen ember
a prémeket a ma-
ndókbe. Mint a ke-
gen elmondotta, ré-
zedett, mire ugyan-
y elkábította, revol-
t, a golyó azonban
ta. Ezalatt három
ndöket, a negyedik
sakkbantartva, a
ársait, amíg azok
társaiton az uton távo-
ak 583 ezer
eszközölték bevá-
szlázása érdekében,
szerződés elavult-
ék szakértőket kü-
apították, hogy a
en vevőket szerez-
hogy ezek a vevők
t eszközölték. Ez-
értők jelentősen ki-
píbták meg az a
cher cégnek jár az
után a törvény-
végre a bonyolult
őtelezte a Tordai
Fischer céggel kö-
n 583 ezer lejt li-
jutalék képen a
zenem"osztály
Cluj
kotta
vzésekelt.
a Lepagának
LACE
fály palotával.
n 312/03
szoba. Példás
A letrőkelet-
ven beszélné.

Hotel „Terülj asztalkám“

Írta: CATHERINA GODWIN,

Tényleg! Terülj Asztalkám gigászi körvonalait látta maga előtt sárgavörös lángok tengerében.

Betámolygott a sötét nézőterre, a film már pergett — most száguldott elő a tűzoltóság — a nagy katasztrófa szenzációs jelenetei következtek, ezer és ezer ablakból esaptak elő a lángok — a gerendák hajladoztak, az oszlopok dőledeztek, a végtelen füstgomolyok végtelen felhőtengerré folytak össze.

Az öreg sirt és nevetett egyszerre, könny pergett végig fehér szakállán, úgy kacagott, hogy egész teste rázkódott, hogy ereiben megint vadul lüktet a láz és tetőtől-talpig izzadság verte ki.

Kirohant a szabadba, izzó pontocskákat táncoltak a szeme előtt — a sárga és a vörös fényjeltek lángtengerré széledtek — szeme előtt sárga pont szórta kápráztatón a fényt: egy limonádéárus sárgarézed edénye, amely a tűző napfényben szikrákat szórt.

Hál' Isten, a limonádé lehűtötte Sin urat, aki izgalomban alig tudta leryetni a kortyokat; erőltetve terogyott uti táskájára, amelyet, mint mindig, most is széknek használt.

A limonádéárus támogatni akarta:

— Gyere oda a vendéglőhöz, ott árnyék van.

A felhevült aggastyán tehetetlenül engedelmeskedett jóakarójának.

— Igaz? — lihegte — leégett, minden leégett?! — remegő uja hátramutatott a mozi felé.

— Le bizony, minden, — mondta kedélyesen a limonádéárus és rágyújtott hosszú pipájára.

— Tudsz valami közelebbit?

— No persze... ha fizetsz nekem egy pohár bort — a furcsa öreg börtáskájára sandított.

— A harmadik pincesorban történt a robanás.

— Ahol az »orgona« állt? — kiáltott az öreg és az ital a torkán akadt.

— Ugyan miféle »orgona« — oktatta ki a limonádéárus — miközben szorgalmasan nyakaita a bort — amolyan óriási jelzőjelölés — minden villamos üzemből... anténakkal az egész földkerekségen!... Aztán volt itt valami T. A. T. elleni liga... azt mesélik, hogy ártatlan vendégek képében seregestől benyomultak a hotelbe és éppen amikor a nemzetközi flotta befutott a kikötőbe és valamennyi vendég odatódult, akkor jött a nagy krach. Az összes emeletet a levegőbe repültek! Bum, bum! — a limonádéárus üres poharát úgy odacsapta a rézállványhoz, hogy csak úgy csattant.

Az öreg most megint nevetett, hogy a könnye kicsordult és a vörös bor vér módjára folyt végig a szakállán.

— Mindent elvitt az ördög!! — A kocsmáros meglóbálta a foltos kezét. — Így van helyén! Nekünk ugyanis mindig gürcölnünk kell, mint a rabszolgáknak! — Azzal lustán leguggolt, úgy ahogy máskor órászám elkuksolt a borosüvegei előtt.

Mr. Sin azonban ott maradt ülve a tasakján. abszinthet ivott és ivott s végül élettelenül egy szögletbe hanyatlott.

XXVIII.

— Hé, öreg! — A limonádéárus volt

az, aki durván megrázta cimborája szakállát, — hiszen te a hajóra akarsz szállni, mars, indulj!

Sin ur megdörzsölte a szemét — az Isten szerelmére, ha a vörös bárka elindult és itthagytá őt!

Nekiiramodott, lihegve futott a part felé, már messziről látta, hogy a vörös bárka épen felkerekedik.

— Hahó — hó!! ordította, mintha az »orgona« előtt vezényelne.

De a fekete hajós nagyot csapott evezőjével a vízbe, a bárka himbálózott, nem akart tovább varni...

— Hát miért nem jöttél...

— Hol vannak a ruhák, amiket ígértél? — kiabált a vén banya.

Csak Manuela fordult hátra és intett integetett, ... Nagy szeméi ki voltak sirva... ő érte, aggódott?

Nem — most meglátta Sin ur is: a parton egy bokor mögött matrözlegény áldogált és Manuelára meredt, a fekete Manuelára, aki neki, a másíknak integgett — aki a másikért könnyezett.

Semmit sem adott meg neki az élet amit kívánt... Még mindig kiabált, de már csak libegés jött ki a torkán — karja tehetetlenül hadonászott, mintha a semmit akarná megragadni — megingott s visszagyogyott a táskájára.

Majd megint felkapta a táskáját, — Manuela!

A alay arcán olyan mélységes sóvárgás tükröződött, — ő teljesíti a vágyait, neki ajándékozza a pénzzel teli táskát.

— Manuela!

Most a matrözlegény is szolgálatkészen odaugrott és izmos keze a bárka után dobta a táskát, de mégsem elég messzire — a kincses táska a bárka mellett a tengerbe esett — egy hullám elsodorva, újra felmerült, a hajós káromkodva csákányt ragadott és dühösen utána vágott, miközben a hullámok vadul dobálták a bárkát és a vén banya átkozódott.

A fekete Devin nem tudta megmenteni a táskát. Ujra meg újra bele akarta akasztani a csákányt, de amaz kinyílt, mint valami nagy hal szája — vizet szívott be, újra összecukódott — nehezkesen alámerült és eltűnt.

Mr. Sin egészen lecsendesedett; a matrözlegény odébb állt, amint észrevette Manuela aggódó és Devin haragos pillantásait.

Az aggastyán mozdulatlanul a távolba meredt. Látta, miként lesz egyre kisebb a bárka, míg végre, mint egy kihunyó vörös jelzés, egészen eltűntek a láthatáron.

Végre észbekapott és megértette, hogy mi történt: ingó-ringó otthona elszórt, most itt áll hajlék és pénz nélkül — ő, a világ leggazdagabb embere.

Vagyont elnyelte a tenger — Terülj Asztalkám porrá égett.

Valóban porrá és hamuvá lett? Még egyszer meg kell győződnie róla, még egyszer visszaietett egészen a tarka plakátokba borított deszkabódéig, megegyezően végignézte a filmet — igen, ez a z ő álma volt, az ő lázálomokban izzó agyából pattant ki a gyújtogató szikra — ime, kívánsága most az egyszer beteljesedett a messzi távol-

ban — Terülj Asztalkám orgonája antenna nélkül is megértette őt...

Csak most tudta megkülönböztetni az egyes részleteket — ismét megrázta a görcsös nevetés! Amott balra Mr. Top parancsolgatott, mintha vakmerően és dekoratíven rendezgetné a lángokat. Persze, persze, mindez csak trick és beállítás, a nagy rendező ujab reklámötlete — majd felírás következett:

«Ethel Smith halála a lángok között»

Valóban! Itt fekszik a szép Ethel, a dijnnyertes polgárlányka a ravatalon, siralom ránézni, és Mr. Top a gyászoló özvegy fekete cilindere áll mellette — most leveszi a cilindert, Magas, összeráncolt homloka szabadon van. Sin ur is lerántja a sapkáját, meglobálja és nagyot kiált:

— Halló, Mr. Top. itt vagyok!

De a cilinderes ur megtartja méltóságát, a köztársaság elnöke és a polgármester részvételtjejen kezét szorítanak vele.

— Halló — Mr. Top — maga csirkefogó!

Kész a botrány, az előadás félbeszakad és a lamentáló öreget kiteszik — nevelő, gunyolódó gyerekek hada veszi körül; ismét a limonádéárus siet segítségére.

Megragadja a támolygó öreg karját becipeli a török kávéházba, pálinkát diktál beléje.

— Hova tetted a táskádát? — kérdezte a résztvevő kocsmáros az öregtől; aki tágranyitotta a szemét, sarkon fordult és maga alatt keresgélt, mintha a táskának ott kellene lennie, hogy leülhessen rá. De egyszerre maga előtt látja a hal száját, a kinyíló

táskát, amint teleszivja magát vízzel s elmerül. —

— Elveszett? — kérde érdeklődve a limonádés, — mond csak, mi volt benne??

Belekiáltott az öreg fülébe, mert az ugylátszott, hogy nem hall semmit.

— Aigyanem éhes — mormogta magában a limonádés, megigazitotta fczét és levest meg húst hozott vendégeinek, — Nesze, egyél!

Mr. Sin gépiesen elkezdett rágni; Manuelának is mindig így kellett rácröszakolnia az ételt. Így volt egy egy falatot, egyszerre éhes volt megemlyedett is, de a vérpiros bor, saját szőlőtökéinek bora. jót tett neki. Ivott, ivott, lángok gyulltak bene, hah, a lángok! Nagyot kacagott és felszökken, mintha felcsapó lángnyelv lenne maga is.

Az ivószobába vidám hangulat költözött, az öreg ugrált és danászott, a vad törzsfőnökök jutottak eszébe, akik a Terülj Asztalkám vendégei voltak, és a limonádéárus nagyokat karjantva, verte rézedényén a taktust.

— Fizess! — Fizess! — a kocsmáros mancsa súlyosan nehezedett rá az alvó aggastyán vállára; az felriadt a homályos szögletben... fizetni? — Szédülő fejével körülnézett. — Hiba, a kézitáska hiányzott...

— Csak lesz valami pénz! — sópánkodott a részeg limonádés. — Nézd meg zsebeidet! — Abban reménykedett, hogy cimborája vendégül fogja látni.

Mr. Sin jobbra gépiesen belelyult a kabátja belső zsebébe és egy csomag 100 dollároszt húzott elő.

Megbökcent. — Persze, persze, hiszen ruhát és megymást akart vásárolni a hajós a fekete Manuela számára.

(Folyt. köv.)

Előkészületben

SZABÓ IMRE

utijegyzetei

AZ UJ BALKÁN

A Balkán népei a béke tizedik évében

A balkáni zsidóság az új világhelyzetben.

Besszarábia, Bukovina, Erdély, Dobruza, Orománia, Bulgária, Törökország, Jugoszlávia, Görögország.

Előjegyzéseket elfogad az Uj Kelet könyvosztálya

A még
ban le

A háboru
za: az álla
szideig aze
évezte. Am
az orvosok
proso-típuz
közé sorozta
hadvezért é
aja övezte.
mondás vol
érdekekből
tőfa alá áll
tették és se
prikéjei. A
szont népek
irt ki — egy
tetszetős fr
azt, amenny
szárlást has
táék fel, ame
tagikus fig

Ha minde
lem amely
a világbéke
ni a háboru
jan, ugy a b
nem sokáig
paragrafusol
hivatottak,
nyezés hősen
raba degrad
külügyi álla
békepaktum
hangnemben
doktorra ava

Nem vagy
nem hiszünk
ma, mely sz
zónsleges bü
rövid időn
Nem lehetü
Európa és A
számos olyan
áll az élen,
bestialitást,
erőt fölébe
szempontok
hálozat mük
gon, amelyn
nál és érdek
ve a háboru
és tábornoko
szállitók, le
nagyon is a
től irtózo di

Ezekkel sz
puszta és p
ökle áll. Ke
amely semm
számithat, n
szereteteré.
a propagand
jére, mely u
len tulajdon
azoknak a n
lyeknek legu
háboru irtózo

A katonás
A békepaktu
rus állapotok
laszt köntösc
melynek mög
nik és Prun
sötélenek. K
az erkölcsi v
meglehetősen